

ISTANBULKONVENTIONEN - ETT KRAFTFULLT VERKTYG FÖR ATT FÅ SLUT PÅ KÖNSRELATERAT VÅLD

En handbok för
parlamentariker
om Europarådets
konvention om
förebyggande och
bekämpning av
våld mot kvinnor och
av våld i hemmet

FRI FRÅN FRUKTAN
FRI FRÅN
VÅLD

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ISTANBULKONVENTIONEN - ETT KRAFTFULLT VERKTYG FÖR ATT FÅ SLUT PÅ KÖNSRELATERAT VÅLD

**En handbok för parlamentariker
om Europarådets konvention om
förebyggande och bekämpning av våld
mot kvinnor och av våld i hemmet**

De åsikter som uttrycks i denna skrift är författarnas ansvar och återspeglar inte nödvändigtvis Europarådets officiella politik.

Alla framställningar om mångfaldigande eller översättning av hela eller delar av handlingen bör ställas till direktoratet för kommunikation (F-67075 Strasbourg Cedex eller publishing@coe.int).

All annan korrespondens om denna publikation bör sändas till sekretariatet för utskottet för jämlikhet

och icke-diskriminering, Europarådets parlamentariska församling.

Omslagsdesign och layout:
Avdelningen för produktion av publikationer och dokument (SPDP)

© Europarådet, november 2019
Tryckt vid Europarådet F-67075
Strasbourg Cedex

*Utarbetad av
Sekretariatet för Europarådets
parlamentariska församlings utskott
för jämlikhet och icke-diskriminering
i samarbete med Anne-Katrin Speck,
expertrådgivare*

Innehåll

FÖRKORTNINGAR	5
ORDLISTA ÖVER VIKTIGA BEGREPP	7
EUROPARÅDET VÄRNAR KVINNORS RÄTTIGHETER OCH STRÄVAR EFTER ATT UPPNÅ JÄMSTÄLLDHET MELLAN KÖNEN OCH ATT FÅ SLUT PÅ VÅLD MOT KVINNOR OCH VÅLD I HEMMET	9
Europarådet i korthet	9
Europarådets parlamentariska församling bekämpar våld mot kvinnor	9
1. VARFÖR DENNA HANDBOK?	11
2. VÅLD MOT KVINNOR ÄR ETT GISSEL	13
3. ISTANBULKONVENTIONEN: EN ÖVERGRIPANDE RÄTTSLIG OCH POLITISK RAM FÖR ATT FÅ SLUT PÅ VÅLD MOT KVINNOR	15
3.1. Istanbulkonventionen: dess syfte och omfattning	15
3.2. Motverka felaktig information om Istanbulkonventionen	19
4. HUR ÖVERVAKAS GENOMFÖRANDET AV ISTANBULKONVENTIONEN?	21
4.2. Brådskande utredningsförfarande	22
4.3. Allmänna rekommendationer	23
4.4. Övervakning av genomförandet av Istanbulkonventionen: vilken roll har parlamenten?	23
5. PARLAMENTARIKERS ROLL NÄR DET GÄLLER ATT STÖDJA ISTANBULKONVENTIONEN	25
5.1. Främja ratificeringen av Istanbulkonventionen	26
5.2. Övervaka och stödja genomförandet av konventionen	29
5.3. Parlamentens deltagande i GREVIO:s övervakning	43
5.4. Vilka strukturer och mekanismer finns för att främja genomförandet?	48
5.5. Sammanfattning	51
6. INTERN EXPERTIS OCH EXTERNA ALLIANSER	53
6.1. Intern expertis	53
6.2. Externa allianser och expertis	54
7. SLUTSATS	55

BILAGA 1 – CHECKLISTA FÖR PARLAMENTARIKER: HUR MAN KAN STÖDJA ISTANBULKONVENTIONEN	57
BILAGA 2 – EUROPARÅDETS KONVENTION OM FÖREBYGGANDE OCH BEKÄMPNING AV VÅLD MOT KVINNOR OCH AV VÅLD I HEMMET	63
BILAGA 3 – VIDARE LÄSNING OCH RESURSER	95
Urval av resurser från Europarådet	95
Urval av internationella instrument	100
Andra användbara länkar	101

Förkortningar

CEDAW	FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor
CEDAW-kommittén	FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor
CETS	Council of Europe Treaty Series
Partskommittén	Kommittén av parterna till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen)
FMG	Kvinnlig könsstympning
GREVIO	Expertgruppen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet
HELP	Utbildning i mänskliga rättigheter för jurister
Istanbulkonventionen	Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet
NGO	Icke-statlig organisation
PACE	Europarådets parlamentariska församling

Ordlista över viktiga begrepp

Våld mot kvinnor: varje fall av könsrelaterat våld som leder till, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk skada eller fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt lidande för kvinnor, inbegripet hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, oavsett om det sker i ett offentligt eller privat sammanhang,

Våld i hemmet: varje fall av fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt våld som utövas inom familjen eller i hemmiljön eller mellan makar eller partners eller före detta makar eller partners, oavsett om förövaren delar eller har delat bostad med brottsoffret eller inte.

Genus: de socialt konstruerade roller, beteenden, aktiviteter och attribut som ett visst samhälle anser passande för kvinnor respektive män. I Istanbulkonventionen erkänns att könsstereotyper bidrar till att göra våld mot kvinnor acceptabelt för vissa personer.

Könsrelaterat våld mot kvinnor: våld som riktas mot en kvinna på grund av att hon är kvinna eller som drabbar kvinnor oproportionerligt.

Könsstereotyper: Könsstereotyper är förutfattade meningar där män och kvinnor godtyckligt tilldelas egenskaper och roller som bestäms och begränsas av deras kön.

Europarådet värnar kvinnors rättigheter och strävar efter att uppnå jämställdhet mellan könen och att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet

Europarådet i korthet

Europarådet är kontinentens ledande människorättsorganisation. Samtliga 47 medlemsstater har undertecknat [Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna](#), ett fördrag som utformats för att skydda de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. Europarådet har aktivt främjat skyddet av kvinnor och flickor mot könsrelaterat våld. Genom antagandet av [konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet](#) (Istanbulkonventionen) har Europarådet förankrats som en ledande organisation för att främja jämställdhet, upprätthålla kvinnors mänskliga rättigheter och få slut på könsrelaterat våld.

Visste du?

Istanbulkonventionen trädde i kraft 2014, bara drygt tre år efter dess antagande - ett tydligt tecken på de europeiska staternas engagemang för de värden och principer som fastställs i konventionen.

Europarådets parlamentariska församling bekämpar våld mot kvinnor

Den [parlamentariska församlingen](#) sammanför 648 företrädare för de olika parlamenten i Europarådets 47 medlemsstater. Det företräder 830 miljoner européer och utgör den europeiska kontinentens demokratiska samvete.

Den parlamentariska församlingen har konsekvent och kraftfullt fördömt våld mot kvinnor som en av de allvarigaste och mest genomgripande kränkningarna av de mänskliga rättigheterna. 2006 inrättade en grupp hängivna parlamentsledamöter det **parlamentariska nätverket** "Women Free from Violence" (övers. Kvinnor befriade från våld)¹ i syfte att aktivt engagera parlamentariker på alla nivåer i och utanför Europa för att öka medvetenheten om denna allvariga kränkning av de mänskliga rättigheterna och för att inleda, uppmuntra och främja lagstiftningsmässiga och politiska förändringar för att få slut på könsrelaterat våld.

År 2008 efterlyste församlingen ett antagande av rättsligt bindande europeiska normer om våld mot kvinnor² - normer som i slutändan skrevs in i Istanbulkonventionen. Församlingen var nära förknippad med förhandlingarna om och utarbetandet av Istanbulkonventionen. Detta innebär att de europeiska medborgarnas demokratiskt valda företrädare kunde forma innehållet i det mest progressiva avtalet om mänskliga rättigheter för att stoppa våld mot kvinnor.

En viktig nyhet i Istanbulkonventionen är de nationella parlamentens deltagande i övervakningen av genomförandet av konventionen. Lika viktigt är att Istanbulkonventionen innehåller en viktig roll för Europarådets parlamentariska församling, som uppmanas att regelbundet utvärdera genomförandet av konventionen.

-
- 1 Vill du veta vem som företräder ditt parlament i nätverket «Women Free from Violence»? Förteckningen över medlemmar finns på <http://www.assembly.coe.int/nw/Page-EN.asp?LID=WfFV> (sidan besökt 22 okt 2019).
 - 2 Se Europarådets parlamentariska församlings [resolution 1635 \(2008\)](#) och rekommendation 1847 (2008) *Combating violence against women: towards a Council of Europe convention.* (Ej översatta till svenska).

1. Varför denna handbok?

Europarådets [Istanbulkonvention](#) är det mest progressiva och ambitiösa fördraget om mänskliga rättigheter inriktat på att utrota våld mot kvinnor. Den har fått två prestigefyllda internationella priser³ och kallas ofta en "gyllen standard"⁴ i kampen mot könsrelaterat våld.

Sedan konventionen antogs i april 2011 har den haft betydande positiva effekter i hela Europa. Det har bidragit till att uppmärksamma allmänheten på det akuta behovet av att vidta åtgärder för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet. Konventionen har utlöst och inspirerat viktiga progressiva förändringar av nationella lagar och politik rörande könsrelaterat våld. Det har belyst behovet av fler skyddade boenden och stödtjänster för kvinnor som utsatts för våld. Dessutom har konventionen gett upphov till välbehövliga offentliga debatter om frågor som rör sexuellt våld, särskilt våldtäkt.

Men även de mest kraftfulla normerna kan bara leda till långvariga positiva förändringar om länderna undertecknar, ratificerar och fullt ut genomför konventionen. I detta avseende spelar parlament och parlamentsledamöter en avgörande roll. De kan ge demokratisk legitimitet åt åtgärder som syftar till att ge verkan åt fördraget, skapa stabila rättsliga och politiska ramar som syftar till att stoppa våld mot kvinnor och övervaka att de genomförs effektivt. Deras viktiga roll när det gäller att godkänna de nationella budgetarna och utöva tillsyn över den verkställande maktens åtgärder innebär att lagstiftaren är en viktig aktör i kampen mot könsrelaterat våld.

Denna handbok syftar till att vara en praktisk resurs för parlamentariker över hela det politiska spektrumet och från alla politiska system, oavsett om deras land redan har ratificerat eller ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen.

3 År 2012 tilldelade det [spanska observationsorganet](#) mot våld i hemmet och könsrelaterat våld Europarådet sitt främsta pris för erkännande av arbete för att utrota av könsrelaterat våld för utarbetandet av Istanbulkonventionen. År 2015 hedrades konventionen med det prestigefyllda Vision Award av [World Future Council](#), Interparlamentariska unionen och UN Women, som erkännande för dess bidrag till kampen mot våld mot kvinnor.

4 Uttalande av Lakshmi Puri, tidigare vice verkställande direktör för UN Women, vid Europarådets sidoevenemang "Violence against women – our concern, our response" vid den 57:e upplagan av FN:s kvinnokommission; New York, 4 mars 2013, tillgängligt på: www.unwomen.org/en/news/stories/2013/3/remarks-by-lakshmi-puri-at-csw57-side-event (sidan besökt 22 okt 2019).

Det syftar till att stärka den parlamentariska kunskapen om konventionen och att stödja parlamentariker i hela Europa att spela en aktiv roll för att främja dess ratificering och genomförande. Den innehåller även exempel på om hur parlamentariker kan använda sina lagstiftnings-, tillsyns- och andra funktioner för att hjälpa till att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet.⁵

5 Denna handbok bygger på intervjuer med ledamöterna i den parlamentariska församlingen samt svar på ett frågeformulär som skickades till nationella parlamentsdelegationer i mars 2019 via [Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentation \(CERPD\)](#), som finns tillgängligt på webbplatsen för församlingens kommitté för jämlikhet och icke-diskriminering, på <http://www.assembly.coe.int/LifeRay/EGA/WomenFFViolence/IstanbulQuestionnaire-EN.pdf>.

2. Våld mot kvinnor är ett gissel

Våld mot kvinnor och våld i hemmet är fortfarande en av de mest genomgripande kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i världen. Det drabbar kvinnor från alla delar av samhället, oberoende av kulturell, religiös, ekonomisk, social eller geografisk bakgrund. Globala uppskattningar från Världshälsoorganisationen (WHO) tyder på att en av tre kvinnor över hela världen kommer att uppleva könsrelaterat våld under sin livstid.⁶

Europa är inget undantag. Varje dag utsätts kvinnor över hela vår kontinent för psykologiskt och fysiskt våld, trakasserier, förföljelse, våldtäkt, stympning, tvång från sin familj att ingå äktenskap eller steriliseras mot sin vilja. En **undersökning** som genomfördes av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter visade att mellan 45 och 55 procent av kvinnorna och flickorna från 15 års ålder i Europeiska unionen har fallit offer för sexuella trakasserier.⁷ Nationella undersökningar visar också att våld i hemmet, sexuellt våld och andra former av våld mot kvinnor är utbrett.

Könsrelaterat våld har förödande konsekvenser för offren och för samhället som helhet. Att erkänna omfattningen och konsekvenserna av detta gissel är nödvändigt om vi ska kunna se till att kampen mot våld mot kvinnor och våld i hemmet är effektiv.

6 Se www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women för uppskattningar (sidan besökt 22 okt 2019).

7 Undersökningsresultaten finns tillgängliga på <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-data-explorer-violence-against-women-survey> (sidan besökt 22 okt 2019).

3. Istanbulkonventionen: en övergripande rättslig och politisk ram för att få slut på våld mot kvinnor

Istanbulkonventionen⁸ är ett banbrytande, juridiskt bindande internationellt avtal för att utrota våld mot kvinnor och våld i hemmet. Konventionen ger de stater som har ratificerat den en omfattande ram för politik och åtgärder som bygger på god praxis, för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet. Konventionen skapades i Europa men har global räckvidd. Det har utarbetats utifrån förståelsen för att åtgärder för att ta itu med globala problem i samband med könsrelaterat våld inte bör begränsas till ett visst geografiskt område. Alla stater kan ansluta sig till den eller använda den som en mall för nationell och regional lagstiftning och politik.

Konventionens styrka ligger i dess omfattning och i dess åtagande att ta itu med de bakomliggande orsakerna till våld mot kvinnor och våld i hemmet. I detta avsnitt fastställs konventionens nyckelprinciper och dess potential att föra oss närmare skapandet av samhällen som är fria från könsrelaterat våld.

Istanbulkonventionen... är ett manifest med en vision av ett samhälle där kvinnor inte är underordnade män och jämställdhet uppnås fullt ut.⁹

3.1. Istanbulkonventionen: dess syfte och omfattning

Syftet med konventionen är att sätta stopp för våld mot kvinnor och våld i hemmet och att skydda den grundläggande mänskliga rättigheten för kvinnor att leva ett liv fritt från våld. Konventionen omfattar alla former av våld mot kvinnor, inklusive våld i hemmet, som drabbar kvinnor på ett oproportionerligt

8 Från och med den 30 juni 2019 har 34 stater ratificerat konventionen. Elva medlemsstater och EU har undertecknat konventionen. Vet du inte om ditt land har undertecknat och ratificerat Istanbulkonventionen? Se [listan på signaturer och ratificeringar på www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures](http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures) (webbplatsen besökt 22 okt 2019).

9 *The Istanbul Convention on violence against women: achievements and challenges*, Rapport från Europarådets parlamentariska församling, 8 juni 2019, dok. 14908, §12). (Ej översatt till svenska).

sätt. Hörnstenarna i Istanbulkonventionen är förebyggande av våld, skydd av brottsoffer och lagföring av förövarna. I konventionen erkänns att kampen mot könsrelaterat våld bara kan bli effektiv om staterna genomför en helhetsbaserad och samordnad politik.

De fyra hörnstenarna i Istanbulkonventionen (eng. 4P Approach)

- ▶ Förebyggande (Prevention)
- ▶ Skydd (Protection)
- ▶ Lagföring (Prosecution)
- ▶ Integrerad politik (Integrated Policies)

3.1.1. Vem skyddar konventionen?

De som i första hand gynnas av Istanbulkonventionen är kvinnor. Skälet till detta är enkelt: konventionen syftar till att ta itu med former av våld som endast drabbar kvinnor *eftersom* de är kvinnor (såsom kvinnlig könsstympning eller tvångsabort) eller som kvinnor löper oproportionerligt stor risk att utsättas för jämfört med män (våld i hemmet, tvångsäktenskap, tvångssterilisering, våldtäkt och andra former av sexuellt våld, sexuella trakasserier eller stalkning).

Parterna i Istanbulkonventionen uppmantras att utvidga dess tillämpning till att omfatta alla som riskerar att utsättas för eller drabbas av våld i hemmet, inbegripet män, barn och äldre offer. Detta är ett erkännande av att män också upplever vissa av de former av våld som omfattas av Istanbulkonventionen, om än mindre ofta och ofta i mindre allvarliga former.

3.1.2. Vad kräver konventionen att stater gör?

De mänskliga rättigheterna är ofta utformade i termer av beteende som staterna måste avstå från: statstjänstemän får inte tortera eller diskriminera individer, och inte heller begränsa deras rätt till yttrandefrihet utan motivering. På samma sätt måste statliga myndigheter och andra som agerar för statens räkning avstå från våldshandlingar mot kvinnor. Men stater har också positiva skyldigheter. Denna dimension av deras internationella skyldigheter när det gäller våld mot kvinnor och våld i hemmet, som oftare begås av privatpersoner än av statliga ombud. Istanbulkonventionen omfattar följaktligen en standard för "tillbörlig aktsamhet", som definieras som staternas skyldighet att "förebygga, utreda, straffa och gottgöra våldshandlingar som begås av icke-statliga aktörer." (artikel 5).

Dessutom är det viktigt att erkänna att våld mot kvinnor och våld i hemmet inte förekommer i ett vakuum. De blomstrar i samhällen där skadliga attityder, fördomar, könsstereotyper och könsspecifika sedvänjor eller traditioner godtar eller uppmuntrar till beteende som trycker ned kvinnor och behandlar dem som underlägsna. Detta är grogrunden för våld mot kvinnor, inklusive våld i hemmet. Istanbulkonventionen kräver därför att staterna antar en rad åtgärder som ska genomföras för att förhindra våld, skydda offren och lagföra förövarna genom samordnade åtgärder och politik.

Förebyggande

Konventionen innehåller en allmän skyldighet att förhindra våld mot kvinnor och detaljerade förebyggande åtgärder som syftar till att

- ▶ främja förändringar i attityder och beteenden som godtar våld mot kvinnor
- ▶ öka medvetenheten för att göra det möjligt för allmänheten att känna igen könsrelaterat våld i alla dess former, oavsett var det inträffar, och att uttala sig mot det
- ▶ inkludera undervisningsmaterial om jämställdhetsfrågor i läroplanerna på alla utbildningsnivåer, i syfte att lära barn ömsesidig respekt i relationer
- ▶ utbilda alla relevanta yrkesutövare som arbetar med brottsoffer i att förebygga och upptäcka våld
- ▶ utveckla behandlingsprogram för förövare som har utövat våld i hemmet och sexualförbrytare, som syftar till att lära dem att respektera kvinnor och att inte bete sig våldsamt.

Skydd

Ett effektivt skydd av kvinnor mot könsrelaterat våld kräver att en rad åtgärder vidtas som syftar till att stödja dem som riskerar att utsättas för våld. I detta syfte föreskrivs i konventionen att staterna ska

- ▶ sätta brottsoffrens behov och säkerhet i centrum för alla åtgärder
- ▶ säkerställa att överlevande vet var och hur man får hjälp och inrätta specialiserade stödtjänster som ger dem medicinsk hjälp samt psykologisk och juridisk rådgivning
- ▶ tillhandahålla skyddade boenden och hjälptelefoner som är bemannade dygnet runt
- ▶ inrätta akuta förbudsåtgärder för att avlägsna förövarna från familjebostaden, samt besöksförbud
- ▶ skydda och stödja barn som bevittnar våld inom sina familjer.

Lagföring

Det behövs en stark straffrättslig ram för att skipa rättvisa för brottsoffren, ställa förövarna till svars och få ett slut på straffriheten: enligt Istanbulkonventionen förväntas konventionsstaterna kriminalisera (eller bestraffa genom andra åtgärder) de olika formerna av våld, däribland

- ▶ psykologiskt våld
- ▶ stalkning
- ▶ sexuellt våld, inbegripet våldtäkt
- ▶ sexuella trakasserier
- ▶ tvångsäktenskap
- ▶ kvinnlig könsstympning
- ▶ påtvingad abort och tvångssterilisering. Konventionsstaterna måste också
- ▶ se till att alla dessa former av våld bestraffas på lämpligt sätt
- ▶ säkerställa att kultur, religion, tradition eller andra personliga skäl inte godtas som försvar för brottsligt beteende, varken i lag eller i praktiken
- ▶ säkerställa att brottsoffer och deras barn har tillgång till särskilda skyddsåtgärder under utredningar och rättsliga förfaranden
- ▶ se till att brottsbekämpande organ omedelbart svarar på begäranden om hjälp, hanterar farliga situationer på lämpligt sätt och snabbt utreder alla anklagelser om våld mot kvinnor.

Integrerad politik

Våld mot kvinnor och våld i hemmet kan inte hanteras på ett effektivt sätt genom osamordnade och slumpartade reaktioner. För att utrota de bakomliggande orsakerna till och symtomen på könsrelaterat våld och våld i hemmet krävs samordnade insatser av en rad olika aktörer, däribland polisen, rättsväsendet, socialtjänst, barnskyddsmyndigheter, hälso- och sjukvårdspersonal, icke-statliga kvinnoorganisationer och andra relevanta partner. I Istanbulkonventionen erkänns detta behov, och det krävs ett helhetsgrepp på våldet genom en integrerad, omfattande och samordnad politik som sätter brottsoffrens behov i centrum.

Fem år efter ikraftträdandet anser församlingen att Istanbulkonventionen redan har haft en påtaglig och positiv inverkan. Den har bidragit till att öka offrens medvetenhet och till att öka medvetenheten i samhället i allmänhet... Diskussioner om en eventuell ratificering... har lett till diskussioner

om våld mot kvinnor, dess omfattning och inverkan på offren och om hur angeläget det är att bekämpa det för att rädda liv.¹⁰

3.2. Motverka felaktig information om Istanbulkonventionen

Alla åtgärder som krävs enligt Istanbulkonventionen är inriktade på målet att få slut på våldet mot kvinnor, ett mål som vi alla bör kunna enas om. Ändå har man under de senaste åren, inom och utanför Europa, sett ett bakslag mot kvinnors mänskliga rättigheter. Det är kanske inte så förvånande att detta bakslag har lämnat sitt avtryck på Istanbulkonventionen och bromsat framstegen med dess breda ratificering och genomförande. En sådan utveckling kräver både uppmärksamhet och åtgärder från parlamentariker. Den utgör ett angrepp på den progressiva normativa ram som inrättats av de europeiska nationerna som gemensamt förhandlade, utarbetade och enhälligt antog Istanbulkonventionen, med viktiga bidrag från demokratiskt valda parlamentariker.

3.2.1. Vad kan du göra för att motverka attacker och ta itu med missuppfattningar om Istanbulkonventionen?

Känn till vem som ligger bakom dessa attacker: en ganska ohelig allians av religiösa, ultrakonservativa grupper och självutnämnda "aktivister för mäns rättigheter" som har spridit falska beskrivningar av Istanbulkonventionen. De ifrågasätter rättigheter och begrepp som länge har erkänts i internationell människorättslagstiftning. Deras avsikt är att undergräva det mål som är själva syftet med Istanbulkonventionen: att utrota ojämlikheten mellan kvinnor och män, som är grogrunden för könsrelaterat våld.

Höj rösten mot felaktig information, för att hålla tyst medan andra sprider lögnen om Istanbulkonventionen skulle innebära att ge upp de viktiga vinster som konventionen har medfört när det gäller skyddet av kvinnors mänskliga rättigheter.

Betona fakta: ditt offentliga stöd för konventionen är av avgörande betydelse för att se till att den får största möjliga effekt. Använda sociala och traditionella medier, intervjuer och andramedel för att betona målen i Istanbulkonventionen: att skydda kvinnor mot könsrelaterat våld. Lyft fram konventionens viktigaste fördelar och resultat.

10 [The Istanbul Convention on violence against women: achievements and challenges](#), Rapport från Europarådets parlamentariska församling, 8 juni 2019, dok. 14908, §8. (Ej översatt till svenska).

Behöver du mer information?

Europarådet har utarbetat riktlinjer i form av en praktisk broschyr med **frågor och svar** som syftar till att avslöja och rätta till missförstånd om Istanbulkonventionen. Alla parlamentariker uppmanas att använda denna broschyr, som finns tillgänglig på 20 språk, när de diskuterar eller debatterar Istanbulkonventionens verkliga mål.¹¹

11 Broschyren med frågor och svar finns på <https://rm.coe.int/prems-122418-gbr-2574-brochure-questions-istanbul-conventionweb-16x16/16808f0b80> (sidan besökt 22 okt 2019)

4. Hur övervakas genomförandet av Istanbulkonventionen?

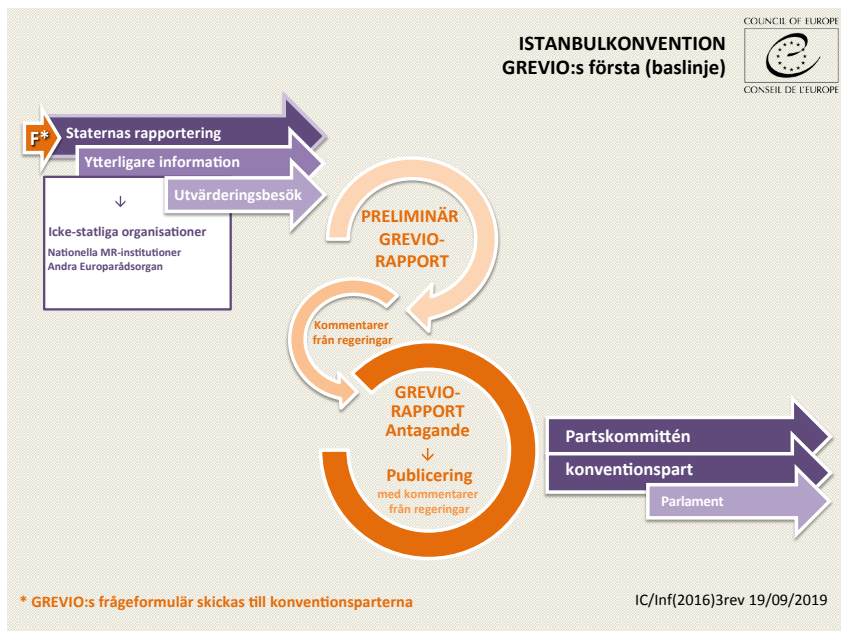
I konventionen inrättas en övervakningsmekanism för att kunna utvärdera hur väl bestämmelserna i konventionen tillämpas. Denna mekanism består av två olika men samverkande pelare: [Expertgruppen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet](#) (GREVIO), ett oberoende expertorgan, och [Partskommittén](#), ett politiskt organ som består av officiella företrädare för de stater som är parter i konventionen. Deras resultat och rekommendationer bidrar till att säkerställa staternas efterlevnad av konventionen och dess långsiktiga effektivitet.

Kärnan i den [tillsynsmekanism](#) som inrättats enligt Istanbulkonventionen är ett [utvärderingsförfarande för varje land](#) som utförs av GREVIO på grundval av staternas rapportering och ytterligare insamlad information¹². Figur 1 visar arbetsflödet för GREVIO:s pågående första (baslinje)utvärdering. Konventionsparterna förväntas använda GREVIO:s [frågeformulär](#)¹³ för att rapportera om lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som införlivar alla bestämmelser i Istanbulkonventionen. På grundval av den information som erhållits från staten och genom skuggrapporter från icke-statliga organisationer eller nationella människorättsinstitutioner gör GREVIO en omfattande bedömning av hur genomförandet av konventionen fortskrider. Såsom framgår av flödesschemat i figur 1 bygger övervakningsprocessen på en dialog mellan tillsynsorganet och ett stort antal nationella samtalspartner.

12 Mer information om GREVIO:s övervakning och dess första (baslinje)utvärderingsomgång finns på: www.coe.int/en/web/istanbul-convention/about-monitoring1 och www.coe.int/en/web/istanbul-convention/steps-in-the-first-baseline-evaluation-procedure (båda sidorna besökta 23 okt 2019).

13 GREVIO:s frågeformulär (besökt 23 okt 2019) finns på: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805c95b0>.

Figur 1 - Arbetsflöde för GREVIO:s första (baslinje)utvärderingsförfarande.

© Istanbulkonventionen [webbplats](#).

4.2. Brådskande utredningsförfarande

I Istanbulkonventionen föreskrivs också ett särskilt **brådskande utredningsförfarande**¹⁴ som gör det möjligt att vidta brådskande åtgärder "för att förebygga ett allvarligt, omfattande eller varaktigt mönster av någon av de våldshandlingar som omfattas av konventionen."¹⁵ Om GREVIO drar slutsatsen att en situation kräver omedelbar uppmärksamhet, kan den inleda undersökningsförfarandet och begära att den berörda staten snarast lämnar in en särskild rapport.

14 Mer information finns på: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680462547> (sidan besökt 23 okt 2019).

15 Paragraf 358 i *explanatory report to the Istanbul Convention*, tillgänglig på: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210> (sidan besökt 23 okt) (Ej översatt till svenska)

4.3. Allmänna rekommendationer

Slutligen kan GREVIO anta rekommendationer som inte är specifika för något land, men som behandlar frågor som berör alla konventionsparter. Detta förfarande erbjuder ett sätt för GREVIO att ta fram vägledningar om ett effektivt genomförande av bestämmelserna i konventionen, genom att klargöra centrala teman och begrepp.

4.4. Övervakning av genomförandet av Istanbulkonventionen: vilken roll har parlamenten?

Istanbulkonventionen är ett banbrytande instrument när det gäller dess innehåll. Men det är också innovativt att i artikel 70 uttryckligen förutse en roll för parlamenten i övervakningen av dess genomförande.

Artikel 70

1. Nationella parlament ska erbjudas att delta i övervakningen av de åtgärder som vidtas för att tillämpa denna konvention.
2. Parterna ska lämna över GREVIO:s rapporter till sina nationella parlament.
3. Europarådets parlamentariska församling ska erbjudas att regelbundet följa upp tillämpningen av denna konvention.

Istanbulkonventionen är det enda internationella instrumentet för mänskliga rättigheter som uttryckligen erkänner vikten av att involvera de nationella parlamenten i bedömningen av genomförandet av fördraget. Regeringarna måste bjuda in de nationella parlamenten att delta i övervakningen. De måste också överlämna GREVIO:s rapporter till parlamentet för samråd. Dessutom kräver Istanbulkonventionen att den parlamentariska församlingen regelbundet övervakar hur konventionsparterna genomför fördraget. Detta garanterar att frågan om våld mot kvinnor regelbundet placeras på Europarådets politiska dagordning.

5. Parlamentarikers roll när det gäller att stödja Istanbulkonventionen

Våld mot kvinnor utgör en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Underlåtenhet från de politiska ledarnas sida att inta en tydlig ståndpunkt i denna fråga stärker de krafter som vill förvisa sådant våld till den privata sfären och bidrar till att ytterligare vidmakthålla och till och med acceptera våldshandlingar mot kvinnor och våld i hemmet. Att utrota könsrelaterat våld bör därför vara en angelägenhet och en prioritering för alla: verkställande och lagstiftande organ och domstolsväsen, civilsamhällesorganisationer, människorättsorganisationer, kvinnoorganisationer och andra icke-statliga organisationer, yrkesorganisationer och fackföreningar, medier och den privata sektorn, akademiska organ och samhällsgrupper, regionala och internationella organisationer och allmänheten.

Som lagstiftare och beslutsfattare innehar parlamentariker ofta den viktiga uppgiften att ratificera internationella och regionala instrument för mänskliga rättigheter och se till att nationell lagstiftning överensstämmer med de normer som dessa instrument fastställer. De har ansvaret för att hålla regeringarna ansvariga för genomförandet av de standarder som de har undertecknat. De antar möjliggörande lagstiftning och nödvändiga budgetar för att omsätta ord i handling. Alla dessa funktioner innebär att parlamentariker har unikt goda förutsättningar att bli viktiga anhängare och förespråkare av internationella fördrag, däribland Istanbulkonventionen. Som valda företrädare skapar de dessutom en viktig koppling mellan politiska beslutsfattare och deras valkretsar, som kan användas för att främja en bättre förståelse för Istanbulkonventionens mål och fördelar.

Visste du?

I församlingens rapport om Istanbulkonventionen efterlyses kraftfulla åtgärder för att få slut på våldet mot kvinnor och slå tillbaka mot det bakslag som riktas mot kvinnors mänskliga rättigheter.

Vill du veta mer?

Läs rapporten¹⁶ och ta en titt på församlingens resolution 2289 (2019) samt besök webbplatsen för Europarådets parlamentariska församlings utskott för jämställdhet och icke-diskriminering.¹⁷

5.1. Främja ratificeringen av Istanbulkonventionen

Den 30 juni 2019 hade nästan tre av fyra av Europarådets medlemsstater ratificerat Istanbulkonventionen. Men att säkra parlamentets godkännande av ratificeringen har inte alltid varit enkelt. Ibland har ratificeringen hindrats av en utdragen process för att kartlägga ett lands nuvarande efterlevnad av konventionsnormerna och långsamma framsteg när det gäller att anpassa den nationella lagstiftningen till dess krav. I andra fall har framstegen förse-nats av felaktig information och missuppfattade farhågor. Parlamentariker har ett ansvar att ta itu med den inhemska lagstiftningens oförenlighet med konventionen och att arbeta för att skingra skadliga myter.

Det är värt att notera att nutida populistiska och reaktionära rörelser inte har stannat vid parlamentets tröskel. Ibland kan parlamentarikerna själva utgöra hindrande krafter och motsätta sig ratificeringen av Istanbulkonventionen i strävan efter kortsiktiga politiska vinster. Att övervinna dessa hinder kräver, precis som att sätta stopp för våld mot kvinnor och våld i hemmet, ett starkt politiskt engagemang och politiskt ledarskap och parlamentariker bör föregå med gott exempel i detta avseende.

5.1.1. Fatta välgrundade beslut med deltagande av ett brett spektrum av berörda parter

- ▶ Före ratificeringen av konventionen i Riigikogu, Estlands parlament, diskuterade parlamentets [utskott för rättsliga frågor](#), under ett offentligt sammanträde i maj 2016, vilka lagstiftningsändringar som skulle kunna bli nödvändiga för att göra den estniska lagstiftningen förenlig med normerna i Istanbulkonventionen. Deltagarna i mötet var justitieministern, socialskyddsministern, företrädare för inrikesministeriet, justitieministeriet, polisen och åklagarmyndigheten samt domare.

16 <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-EN.asp?fileid=27718&lang=2> (sidan besökt 23 okt 2019).

17 Europaparlamentets parlamentariska råds resolution 2289 finns tillgänglig på <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=28017&lang=en> (sidan besökt 23 okt 2019).

Deltog i mötet gjorde även ordföranden för den estniska föreningen för skyddade boenden för kvinnor, chefen för ett kvinnocentrum, en ledamot i styrelsen för den estniska unionen för barns välfärd samt en psykoterapeut.

5.1.2. Vad kan du göra för att främja ratificering i ditt eget land?

- ▶ Påminna den verkställande makten och dina parlamentskollegor om att de alla har en skyldighet, en plikt och ett ansvar att upprätthålla de mänskliga rättigheterna, sätta stopp för våld mot kvinnor och sätta stopp för våld i hemmet.
- ▶ Kampen för att få ett slut på könsrelaterat våld är långt ifrån vunnen. Peka på tillförlitlig statistik för att illustrera omfattningen av detta gissel.
- ▶ Ge en röst till överlevande under utfrågningar eller medvetandehöjande åtgärder, som kan förklara den förödande effekten av att statliga myndigheter inte agerar mot våld mot kvinnor.
- ▶ Betona vikten av samarbete mellan Europarådets medlemsstater: ratificeringen av konventionen kommer att bidra till att harmonisera lagstiftning och politik och stärka insatserna i alla medlemsstater för att utrota våld mot kvinnor och få slut på våld i hemmet.
- ▶ Be den verkställande myndigheten att genomföra en kartläggning av befintlig lagstiftning, politik, rättslig och administrativ praxis i förhållande till kraven i Istanbulkonventionen, för att identifiera eventuella oförenliga områden.
- ▶ Känna till vilka (parlamentariska) åtgärder som kommer att krävas för att följa konventionen.
- ▶ Göra ratificeringen till en inkluderande process, där legitima farhågor om konsekvenserna av anslutningen till konventionen kan tas upp, och rösterna från dem som medvetet sprider falska beskrivningar kan bemötas.
- ▶ Fördöma kritiken för vad den är: ett bakslag för kvinnors rättigheter. När offentliga personer gör dåligt övervägda eller till och med avsiktligt omoraliska kommentarer, kan detta innebära (eller ses som) att man urskuldar våld mot kvinnor - ett brott som inte kan rättfärdigas under några omständigheter.
- ▶ Lära av andras framgångar: när allt fler länder ratificerar Istanbulkonventionen och genomgår GREVIO:s övervakning, kan du lära dig om de positiva effekter som konventionen har haft när det gäller att

stärka de rättsliga och politiska ramarna i Europa för att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld.

Behöver du mer information?

Den parlamentariska församlingens egna bedömningar visar de framsteg som gjorts i kampen mot våld mot kvinnor och våld i hemmet tack vare Istanbulkonventionen. De relevanta rapporterna finns på webbplatsen för det parlamentariska nätverket "Women Free from Violence" och i bilaga 3 till denna handbok. Du kanske också vill titta på GREVIO:s rapporter och resurser och se uttalandena från församlingens huvudföredragande om våld mot kvinnor, som finns på webbplatsen för församlingens kommitté för jämställdhet och icke-diskriminering.

5.1.3. Arbeta för tillbakadragande av eventuella förbehåll

Parlamentarikernas ansvar slutar inte med att främja ratificeringen av Istanbulkonventionen. De nationella parlamenten är också ofta involverade i beslut om förbehåll och deras tillbakadragande. Förbehåll gör det möjligt för stater att uppfylla sina skyldigheter när de ansluter sig till ett internationellt fördrag, men förbehåll kan när som helst dras tillbaka. Eftersom de är undantag från det enhetliga genomförandet av de normer som fastställs i Istanbulkonventionen bör förbehåll alltid vara tillfälliga. Parlamentariker bör därför vara proaktiva och regelbundet ompröva om det fortfarande finns behov av att behålla några förbehåll. Arbetet med att häva förbehållen kommer att göra garantierna i Istanbulkonventionen fullt ut effektiva.

Visste du?

Istanbulkonventionen har begränsat utrymme för förbehåll. Enligt artikel 78 är förbehåll endast tillåtna när det gäller en uttömmande förteckning över några av bestämmelserna som anges i punkt 2. Staterna bör ange skälen till att de begär ett förbehåll. Alla förbehåll granskas regelbundet.

5.1.4 Främja universell ratificeringen av Istanbulkonventionen

Förespråkandet av ratificering har en global dimension. Parlamentariker spelar en viktig roll i arbetet för en universell ratificering av konventionen. Detta bör vara ett gemensamt mål, eftersom alla kvinnor måste skyddas från våld, oavsett var de bor.

Vad kan du göra för att verka för universell ratificering?

- ▶ Framhäva konventionens globala räckvidd och dess potential att fungera som en åtgärdsplan på både nationell och internationell nivå.
- ▶ Öka medvetenheten om konventionen och framhäva dess framgångar i multilaterala forum och bilaterala förbindelser.
- ▶ Dokumentera och dela med dig av konventionens framgång: delta i ett inbördes utbyte med parlamentariker från stater som ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen och påpeka hur konventionen har bidragit till att främja åtgärder mot könsrelaterat våld i ditt land.

Frankrike: främjande av en universalisering av konventionen

I samband med den nittonde internationella dagen för avskaffande av våld mot kvinnor [bekräftade Frankrike sitt engagemang och sin beslutsamhet att se till att det internationella samfundet bekämpar och utrotar alla former av våld mot kvinnor](#). Under 2019 tillkännagav Frankrikes president att jämställdhet var det stora målet för femårsperioden och en prioritet för Frankrikes insatser under dess ordförandeskap för G7 och Europarådets ministerkommitté. I samordning med sina europeiska och internationella partners inledde Frankrike en kampanj för att säkerställa ett universellt antagande av Europarådets Istanbulkonvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

5.2. Övervaka och stödja genomförandet av konventionen

När en stat ratificerar Istanbulkonventionen har den en rättslig skyldighet att fullt ut genomföra den. Detta innebär att nationella lagar och strategier ändras så att de överensstämmer med de normer som fastställs i konventionen.

Parlamentariker kan använda en mängd olika verktyg för att stödja ett fullständigt och snabbt genomförande av Istanbulkonventionen genom att effektivt utnyttja sina lagstiftnings-, politiska, tillsyns- och budgetbefogenheter för att stärka den inhemska ramen för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet.

“Nationella parlament ska erbjudas att delta i övervakningen av de åtgärder som vidtas för att tillämpa denna konvention.” (Istanbulkonventionen, artikel 70.1)

5.2.1. Lagstiftningsåtgärder och beslutsfattande för att ta hem konventionsnormer

Parlamentarikers ansvar

Parlamentariker är beslutsfattare och lagstiftare. De skapar de inrikespolitiska ramarna för att effektivt skydda kvinnor från våld, och deras åtgärder i detta avseende kan ta olika former. Parlamentarikerna har ett gemensamt ansvar med den verkställande makten att "ta hem" de normer som fastställs i internationella fördrag, inklusive Istanbulkonventionen.

Till exempel har inte alla stater fullt ut anpassat sina lagar till de normer som fastställs i Istanbulkonventionen när det gäller våldtäkt - i vissa länder bygger den lagstadgade definitionen av våldtäkt inte på avsaknaden av fritt lämnat samtycke utan på tvång och användning av våld. I andra länder finns det ett akut behov av att få ett slut på straffriheten och avskaffa milda straff på grundval av påståenden om att gärningsmannen har agerat av respekt för sin kultur, tradition, religion eller sedvänja, eller för att återupprätta sin "heder". Det är viktigt att komma ihåg att konventionen, i stället för att låta domare sänka straffen, faktiskt kräver hårdare straff om brottet begås av en familjemedlem eller av två eller flera personer som agerar tillsammans. På andra håll har stater ännu inte infört straffrättsliga bestämmelser som förbjuder kvinnlig könsstympning eller stalkning. Detta är bara ett fåtal insatsområden där lagstiftaren kan göra skillnad.

Österrike: konventionen utgör standarden för politiska förslag rörande våld mot kvinnor och våld i hemmet

I Österrike är det vanligt att parlamentariker hänvisar till Istanbulkonventionen i förslag rörande könsrelaterat våld och våld i hemmet. Ett [förslag](#) lades till exempel fram i nationalrådets rättsliga kommitté i april 2019 om utarbetandet av en långsiktig strategi för att hantera alla former av våld mot kvinnor. I förslaget uppmanades parlamentet att stödja GREVIO:s förslag om att regeringen ska utarbeta en långsiktig plan eller strategi som fäster nödvändig vikt vid alla former av våld som definieras i Istanbulkonventionen och som föreskriver kontinuerlig långsiktig finansiering av hållbara och heltäckande åtgärder.¹⁸

18 Se www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVI/A/A_00543/index.shtml (sidan besökt 23 okt 2019).

Lagstifta för att ge verkan åt Istanbulkonventionen

- ▶ Insistera på (regelbunden) kartläggning från den verkställande makten av de områden där den inhemska lagstiftningen är oförenlig med de normer som fastställs i Istanbulkonventionen.
- ▶ Hantera snabbt nya eller reviderade lagar som införts av den verkställande makten för att stärka den straffrättsliga ramen för könsrelaterat våld.
- ▶ Införa ny lagstiftning, när och om så är lämpligt.
- ▶ Övervaka genomförandet av lagstiftningen.

Sverige: endast ja betyder ja

År 2018 var ett viktigt steg i Sveriges kamp mot sexuellt våld. Landets riksdag antog en lag som erkänner att sex utan samtycke är våldtäkt. Det innebär att sex måste ske med samtycke - om det inte gör det är det olagligt. På grundval av den nya lagen behöver våldtäktsoffer inte längre bevisa att gärningsmannen använde våld eller hot eller utnyttjade offrets utsatta situation.

Initiativ för att bekämpa våld mot kvinnor

- ▶ Anta parlamentariska handlingsplaner och strategier som är specifikt inriktade på att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, och inkludera könsrelaterat våld i andra parlamentariska planer och strategier.
- ▶ Se till att ett jämställdhetsperspektiv tillämpas vid utformningen av strategier och utvärderingen av deras effekter.
- ▶ Vidta ytterligare åtgärder för att stärka kvinnorna - ekonomiskt, politiskt och socialt. Målet att främja jämställdhet mellan könen måste återspeglas i utbildningsprogram, finansiering, tillhandahållande av tjänster och straffrätt.
- ▶ Se till att de politiska ramarna är anpassade för att på ett effektivt sätt tillgodose behoven hos särskilt utsatta och marginaliserade kvinnor som utsätts för olika former av diskriminering, såsom kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnor som tillhör etniska, nationella, språkliga, religiösa eller sexuella minoriteter.
- ▶ Stärka organisationer för kvinnors rättigheter, även på gräsrotsnivå.
- ▶ Delta i ett effektivt samarbete mellan olika organ, med verkställande myndigheter, brottsbekämpande organ, social- och sjukvårdstjänster, barnskyddsmyndigheter, åklagare, domare, nationella människorättsinstitutioner, medier och det civila samhället för att säkerställa bättre skydd och stöd till brottsoffer, förebyggande av våld och effektiv utredning, åtal och dömning av gärningsmän.

Letar du efter mer information?

Ta en titt på FN:s globala databas om våld mot kvinnor, en onlineplattform som innehåller omfattande och aktuell information om åtgärder som vidtagits av regeringar över hela världen för att ta itu med alla former av våld mot kvinnor. Databasen är ett användbart verktyg för lagstiftare för att hitta inspiration och god praxis.¹⁹

5.2.2. Tillsyn

Parlament i Europa, även i stater som är parter i Istanbulkonventionen, har inga särskilda mekanismer eller förfaranden för att säkerställa systematisk tillsyn av den verkställande maktens genomförande av Istanbulkonventionen. Men även i avsaknad av särskilda tillsynsmekanismer omfattar arbetsordningen för alla parlament allmänna mekanismer för att hålla regeringen ansvarig. Dessa kan användas för att verka för ett fullständigt genomförande av konventionen och för effektiv uppföljning av GREVIO:s övervakning. Bland de verktyg som står till parlamentets förfogande finns

- ▶ skriftliga eller muntliga frågor från enskilda parlamentariker till kabinetsministrarna
- ▶ granskning av det verkställande organets rapporter till parlamentet om genomförandet av särskild politik
- ▶ tematiska undersökningar.

De flesta av dessa instrument för parlamentarisk kontroll har i en eller annan form använts i parlament i hela Europa för att utöva tillsyn över regeringsåtgärder som syftar till att ge verkan åt de rättigheter och garantier som fastställs i Istanbulkonventionen.

Portugal: beslutsfattande för att ge verkan åt konventionen

Portugals parlament har lagt fram tre förslag till resolutioner som syftar till att säkerställa full överensstämmelse med Istanbulkonventionens bestämmelser om medier, tillgång till skydd och utbildning av yrkesverksamma.

- ▶ I [utkast till resolution nr 2033/XIII/4.^a](#) rekommenderas att regeringen inrättar en uppförandekod som *bland annat* syftar till att säkerställa tillräcklig nyhetsbevakning av fall av våld i hemmet.
- ▶ I [utkast till resolution nr 1998/XIII/4.^a](#) görs en inventering av antalet skyddade boenden per geografiskt läge för att identifiera de platser

¹⁹ FN:s globala databas om våld mot kvinnor finns på <http://evaw-global-da-tabase.unwomen.org/en> (sidan besökt 23 okt 2019).

där behoven hos offer för våld i hemmet inte tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

- ▶ I utkast till resolution nr 1976/XIII/4.^a uppmanas hälsoministeriet, justitieministeriet och inrikesministeriet att bland annat säkerställa lämplig utbildning av yrkesverksamma (hälso- och sjukvårdspersonal, domare, åklagare och polis) för att förbättra riskbedömningen för brottsoffer.

Skriftliga och muntliga frågor

Skriftliga och muntliga frågor till en regeringsmedlem, som är juridiskt skyldig att besvara en sådan fråga, är ett viktigt verktyg för parlamentets institutionella kontroll och ett verktyg som har använts i stor utsträckning i samband med Istanbulkonventionen. Frågor som rör genomförandet av konventionen har omfattat begäranden om information rörande budgetanslag för att säkerställa att konventionen får vederbörlig verkan. Specifika ämnen som omfattas av Istanbulkonventionen, såsom tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning och våldtäkt, men även tillhandahållande av tjänster och utbildning av yrkesverksamma, har också varit föremål för parlamentsfrågor.

Fördelar med parlamentsfrågor

Frågor kan användas (och har använts) för att

- ▶ upprätthålla pressen på regeringen att ratificera konventionen,
- ▶ begära uppgifter, information och klargöranden om förekomsten av könsrelaterat våld samt om reformer som antagits eller planerats samt deras (förväntade) effekter som kan bidra till att
 - identifiera brister i lagstiftningen och utrymmen för andra initiativ från lagstiftarens sida för att intensifiera kampen mot våld mot kvinnor och våld i hemmet
 - forma den pågående eller planerade reformens inriktning och räckvidd
 - underbygga den politiska debatten och förse den med en gedigen bevisgrund.

Allt det ovanstående hjälper parlamentarikerna att granska den verkställande maktens arbete i frågor som omfattas av Istanbulkonventionen och hålla den ansvarig för dess resultat när det gäller att se till att fördraget träder i kraft.

Irland: driva på för ratificering

Irland ratificerade Istanbulkonventionen på den internationella kvinnodagen 2019, efter en slutgiltig lagstiftningsåtgärd, antagandet av strafflagen (Criminal Law (Extraterritorial Jurisdiction) Bill) 2018. I början av 2019 ställde

tre parlamentariker frågar till justitie- och jämställdhetsministern om eventuella kvarvarande frågetecken rörande ratificeringen av Istanbulkonventionen och det förväntade datumet för ratificeringen, och upprätthöll därmed pressen på regeringen fram till dagarna innan ratificeringsinstrumentet slutligen deponerades hos generalsekreteraren för Europarådet.²⁰

Frankrike och Portugal: utöva kontroll över regeringspolitiken

I Frankrike använde sig en ledamot i representanthuset av parlamentets frågestund för att uttrycka besvikelse över att ingen budget hade tilldelats till att garantera betalning av hyra för lägenheter avsedda för mottagning av offer för våld i hemmet, och **frågade** hur regeringen skulle säkerställa att dess strategi för att bekämpa våld i hemmet fungerar i praktiken.²¹

I Portugals parlament har ledamöter begärt information från regeringen om ett antal frågor så som

- ▶ utbildningar om våld i hemmet för domare, personal vid åklagarmyndigheten och medlemmar av säkerhetsstyrkorna
- ▶ genomförandet av ett program för personer som begått våldsbrott i hemmet i fängelser (finns [här](#))
- ▶ utveckling och inrättande av mottagningsanläggningar för brottsoffer (tillgängliga [här](#))
- ▶ verksamhet som bedrivs i skolor om våld mot kvinnor och våld inom relationer, inklusive spridning av utbildningsmaterial och utbildning för lärare (finns [här](#)).²²

Parlamentsfrågor har också använts för att få information om genomförandet av Istanbulkonventionen i Kroatien, Finland, Polen, Serbien och andra länder.

20 Frågor i Oireachtas i januari, februari och mars satte press på regeringen. De finns tillgängliga här: www.oireachtas.ie/en/debates/question/2019-01-15/408/, www.oireachtas.ie/en/debates/question/2019-02-06/94/ och www.oireachtas.ie/en/debates/question/2019-03-05/213/#pq-answers-213_230 (alla besökta 23 okt 2019).

21 Se <http://questions.assemblee-nationale.fr/q14/14-38772QE.htm> (sidan besökt 23 okt 2019), endast på franska.

22 Länktillfrågorna finns här (sidorna besökta 23 okt 2019), de är endast tillgängliga på portugisiska via www.parlamento.pt/ActividadeParlamentar/Paginas/DetailhePerguntaRequerimento.aspx?BID=108338, www.parlamento.pt/ActividadeParlamentar/Paginas/DetailhePerguntaRequerimento.aspx?BID=107673 och www.parlamento.pt/ActividadeParlamentar/Paginas/DetailhePerguntaRequerimento.aspx?BID=90884.

Danmark: uppföljning av särskilda rekommendationer från GREVIO

Danska parlamentariker har enligt uppgift ställt omkring 200 frågor om ämnen som rör våld mot kvinnor mellan 2016 och 2019, varav 11 uttryckligen berörde Istanbulkonventionen. Några frågor var inriktade på att regeringen skulle följa upp [GREVIO:s utvärderingsrapport om Danmark](#), däribland en fråga som ställdes till ministern för barn och sociala frågor, som ombads att förklara regeringens ståndpunkt när det gäller GREVIO:s kritik om att Danmark inte gav tillräckligt skydd till kvinnor och barn som hade utsatts för våld i hemmet av en make eller far under vårdnadsavgörandeprocesser.

Undersökningar

Ett annat viktigt sätt för parlamentet att utöva sina kontrollfunktioner är att inleda en tematisk undersökning. Genom att utnyttja sin undersökningsrätt kan parlamentariker utreda brådskande människorättsfrågor som bland annat väcker oro kring huruvida ett land uppfyller sina skyldigheter enligt Istanbulkonventionen (eller andra internationella fördrag om mänskliga rättigheter).

Storbritannien: parlamentarisk undersökning om ratificering

Parlamentariker i Storbritannien har använt sig av skriftliga frågor och svar och skriftliga förklaringar för att söka information om landets ratificeringsstatus när det gäller Istanbulkonventionen i båda kamrarna: [underhuset](#) och [överhuset](#)²³.

Italien: parlamentarisk undersökningskommitté om kvinnomord

Den gemensamma [undersökningskommittén för kvinnomord](#) och alla former av könsrelaterat våld inrättades genom ett beslut av den italienska senaten i januari 2017 efter Italiens ratificering av Istanbulkonventionen. Senaten gav utskottet i uppdrag att bedöma förekomsten av fall av våld mot kvinnor som ledde till deras död, analysera sambanden mellan sådana mord, eventuella faktorer för strukturell diskriminering och det institutionella svaret på alla former av våld som föregår ett sådant dödligt resultat. Det fanns tre uttalade syften med denna undersökning:

- ▶ att identifiera de lagstiftningsändringar och andra ändringar som är nödvändiga för att undanröja hindren för ett adekvat förebyggande av fenomenet

23 Se www.parliament.uk/business/publications/written-questions-answers-statements/written-statement/Commons/2018-10-30/HCWS1048/ och www.parliament.uk/business/publications/written-questions-answers-statements/written-statement/Lords/2018-10-30/HLWS1018/ (båda sidorna besökta 23 okt 2019).

- ▶ effektivt skydd av kvinnor
- ▶ snabb kompensation för de skadliga effekterna.

Utskottet antog sitt första **betänkande** i mars 2018. Det ger en omfattande översyn av sådana åtgärder i Italien och utgör ett bra exempel på hur ett nationellt parlament kan genomföra bestämmelsen i artikel 70 i Istanbulkonventionen om de nationella parlamentens roll i övervakningen av åtgärder som vidtas av en konventionspart för att genomföra konventionen.²⁴

Fördelarna med undersökningar

En helhetsomfattande parlamentsundersökning kan vara till hjälp med att samla in välbehövlig information och uppgifter, genom att samla in muntliga och skriftliga bevis, höra vittnen och göra besök, till exempel på kvinnohärbargen.

Resultaten av en undersökning bidrar till att identifiera brister i statens efterlevnad av miniminormer för mänskliga rättigheter och därmed till att utforma nya lagar och strategier.

Genom att främja en evidensbaserad förståelse för utmaningarna och möjliga lösningar kan utredningar utgöra grunden för informationskampanjer.

Om bevisen presenteras på ett sådant sätt att de är tillgängliga för större delar av samhället kan de bidra till att belysa fördelarna med Istanbulkonventionen och motverka rådande missuppfattningar.

Regelbunden rapportering från regeringen

I många fall förlitar sig parlamentarikerna på uppgifter och information från den verkställande makten för att fullgöra sin tillsynsfunktion. Detta beror på att regeringen samordnar nationell politik, rapporterar till och direkt samverkar med GREVIO samt representerar staten i partskommittén. Den verkställande makten kommer därför att ha information som parlamentet bör uppmärksammas på om maktfördelningen ska kunna fungera effektivt. Parlamentariker bör därför kräva att regeringen underlättar parlamentets deltagande i övervakningen av genomförandet av Istanbulkonventionen.

²⁴ För undersökningen om kvinnomord, se <http://senato.it/leg18/4943?Dossier=2310> (sidan besökt 23 okt. 2019).

Vad kan du göra?

- ▶ Uppmana den verkställande makten att regelbundet rapportera om statens efterlevnad av sina åtaganden enligt internationella fördrag om mänskliga rättigheter i allmänhet, och Istanbulkonventionen i synnerhet.
- ▶ Ta upp frågor om genomförandet av Istanbulkonventionen under debatterna om (årliga) rapporter om mänskliga rättigheter som läggs fram av den verkställande makten.

Albanien: den verkställande makten rapporterar till parlamentet om genomförandet av konventionen

I Albanien begär en särskild underkommitté för jämställdhet och förebyggande av våld mot kvinnor regelbundet information från berörda ministerier om exempelvis genomförandet av den nationella jämställdhetsstrategin och den åtföljande handlingsplanen. Den begär också information om hur man rapporterar till FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor (CEDAW-kommittén) och uppföljningen av dess rekommendationer om Albanien.

5.2.3. Budgetåtgärder: att säkerställa tillräcklig finansiering av tjänster och stöd till det civila samhället

Att beslutsamt bekämpa könsrelaterat våld kräver lämpliga ekonomiska resurser. Genom att ansluta sig till Istanbulkonventionen åtar sig staterna en rättsligt bindande skyldighet att skapa och förbättra ett brett spektrum av stöd- och skyddstjänster för offer och vittnen till våld i hemmet och andra former av våld mot kvinnor. De måste också se till att alla relevanta aktörer arbetar på ett samordnat sätt. Denna skyldighet måste omsättas i budgetanslag till berörda ministerier eller andra organ. Vid fastställandet av nationella politiska prioriteringar har parlamentariker ett ansvar att anta en budget

som innehåller tillräcklig finansiering för att förebygga könsrelaterat våld och stödja offer.

Österrike: genusmedveten budgetering för att främja konventionens mål

I Österrikes federala konstitution fastställs målet om faktisk jämställdhet mellan kvinnor och män i budgetplaneringen, och jämställdhetsbudgeteringen genomförs på ett systematiskt sätt. Varje federalt ministerium måste

formulera ett antal mål vid utformningen av sina budgetar, varav ett måste vara kopplat till jämställdhet. På så sätt är varje ministerium tvunget att överväga hur dess verksamhet är kopplad till jämställdhet och att utforma mål och indikatorer för att främja jämställdhet i budgeten.²⁵ Istanbulkonventionen är inbäddad i dessa mål, under rubriken «Att förbättra den övergripande jämställdheten mellan könen, inbegripet ekonomisk jämställdhet för kvinnor, vidareutveckling av icke-diskriminering och begränsning av våld». Åtgärder för att uppnå detta mål nämns i budgetdokumentet för att säkerställa en låg tröskel för tillgång till rådgivning för kvinnor och flickor, rådgivning och omsorg om kvinnor som drabbats av våld och samordning av program för våld mot kvinnor.

«Parlamentet godkänner statsbudgeten årligen men kan ta initiativ till mindre tillägg till den. Ett sådant tillägg gjordes på initiativ av en medlem av den finska Europarådsdelegationen och resulterade i extra medel [som gjordes tillgängliga] för skyddade boenden.» (Svar från riksdagen på [Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentations frågeformulär](#), maj 2019)

GREVIO:s utvärderingar har visat att regeringarna inte har lyckats matcha sitt uttryckliga åtagande att bekämpa könsrelaterat våld med den finansiering som krävs. I vissa länder har nedskärningar i polisens finansiering lett till nedskärningar för specialiserade enheter för våld i hemmet eller sexualbrott. I andra länder är den offentliga finansieringen av skydd och tjänster som kvinnor och barn behöver för att komma ur våldsamma relationer fortfarande helt otillräcklig. Mer omfattande nedskärningar av den statliga finansieringen till kvinnoorganisationer och andra icke-statliga organisationer för mänskliga rättigheter har satt press på deras kapacitet att stödja offren. Detta har inte bara förödande konsekvenser för offren, bristen på finansiering kostar bokstavligen liv, utan det är också kortsiktigt. Forskning har visat att könsrelaterat våld har en bestående negativ inverkan på våra ekonomier (när det gäller hälso- och sjukvårdskostnader, förlorade arbetsdagar och andra mycket påtagliga kostnader), och därmed våra samhällen som helhet.²⁶

25 För mer information, se United Nations Rule of Law, [Austria: Gender budgeting, tillgänglig på: \[www.un.org/ruleoflaw/blog/portfolio-items/austria-gender-budgeting/\]\(http://www.un.org/ruleoflaw/blog/portfolio-items/austria-gender-budgeting/\)](#) (webbplatsen besökt 23 oktober 2019).

26 Se, till exempel, Europarådet, Equality Division, [Overview of Studies on the Costs of Violence against Women and Domestic Violence](#), oktober 2014 (webbplatsen besökt 23 oktober 2019). (Ej översatt till svenska.)

Vad kan du göra?

- ▶ Se till att budgetproblem inte får ha företräde framför effektiv bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Anta budgetar som innehåller lämpliga resurser för program, tjänster och politik som tillgodoser behoven hos offer för våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Se till att de nationella budgetarna återspeglar det faktum att våld i hemmet i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor.
- ▶ Finansiera kvinnoorganisationer och gräsrotsrörelser på ett lämpligt sätt.
- ▶ Utse ledamöter till finansieringsutskott som är medvetna om jämställdhetsfrågor och förstår hur denna är en förutsättning för att utrota våld mot kvinnor.

5.2.4. Öka medvetenheten och bygga upp allianser för att bekämpa könsrelaterat våld

Att skapa samhällen som är fria från könsrelaterat våld är inte bara en uppgift för politiker och lagstiftare. Som politiska figurer och opinionsbildare bör parlamentarikerna stå i främsta ledet för att öka medvetenheten om konsekvenserna av våld mot kvinnor, genom att bryta tystnaden och stigmatiseringen som omger frågan och genom att utmana stereotyper. De bör leda vägen mot hållbara lösningar. Istanbulkonventionen utgör i sig ett kraftfullt verktyg för att öka medvetenheten och främja dessa frågor.

Kvinnors parlamentariska nätverk: en drivkraft bakom reformer

I många parlament i Europarådets medlemsstater har det gjorts lovvärda insatser för att ta itu med våld mot kvinnor och våld i hemmet. Mycket ofta är det kvinnliga parlamentariker som är de viktigaste aktörerna för förändring: de föreslår ny lagstiftning, tar initiativ till medvetandehöjande kampanjer, uppmanar till debatter, samarbetar nära med det civila samhället och gör andra ansträngningar för att ta itu med detta problem. I flera parlament har kvinnliga ledamöter från hela det politiska spektrumet samlat sig kring teman som de alla kan enas om: att främja jämställdhet och kvinnors hälsa och bekämpa våld mot kvinnor. I Frankrike, till exempel finns det en delegation för kvinnors rättigheter i både [senaten](#) och [nationalförsamlingen](#).²⁷

27 Se www.senat.fr/commission/femmes/ (senaten) och www2.assemblee-nationale.fr/15/les-delegations-comite-et-office-parlementaire/delegation-aux-droits-des-femmes/block/41832 (nationalförsamlingen) (båda sidorna besökta 23 okt 2019).

Österrike: parlamentariker som uppmanar till genomförande av konventionen

I februari 2014, tre månader efter Österrikes ratificering av konventionen, använde kvinnliga medlemmar i den socialdemokratiska gruppen i Österrikes nationalråd en av sina regelbundna «kvinnofrukostar» till att uppmana till ett snabbt genomförande av konventionen. De samlade in namnteckningar från parlamentariker som åtog sig att främja införlivandet av de normer som fastställs i Istanbulkonventionen i nationell lagstiftning och politik. Deras åtgärder bidrog till att öka Istanbulkonventionens synlighet och gav stöd till den [regionala påverkanskampanj](#) som genomfördes av cirka 30 icke-statliga organisationer och icke-statliga nätverk, "I sign".²⁸

Att öka den parlamentariska kunskapen

Det är mycket viktigt att parlamentarikerna själva har ett god uppfattning om både könsrelaterat våld, som ett endemiskt fenomen som plågar våra samhällen och de skyldigheter som Istanbulkonventionen ålägger lagstiftaren. De bör söka reda på och sprida vidare tillförlitlig information (kvalitativ och kvantitativ) om våld mot kvinnor och våld i hemmet, inte minst eftersom insamling och analys av uppgifter är en förutsättning för att utforma evidensbaserad politik som kan möta de utmaningar som identifierats.

Öka medvetenheten, främja och stödja en samordnad strategi

Tack vare den plattform som de har som valda företrädare är parlamentariker också väl lämpade att öka medvetenheten om orsakerna till och konsekvenserna av könsrelaterat våld, och också medvetenheten om hur Istanbulkonventionen syftar till att ta itu med dem, bland dem som måste uppfylla konventionens löften. Dessa omfattar

- ▶ polis och andra som kommer först till platsen när en våldshandling skett
- ▶ hälso- och sjukvårdspersonal, rådgivare, socialarbetare och andra som tillhandahåller vård och stöd till överlevande och vittnen
- ▶ brottsbekämpande organ, domare, åklagare och andra rättsliga aktörer som tillämpar straffrättsliga bestämmelser
- ▶ lärare och offentliga utbildningstjänstemän med ansvar för att utforma undervisningsmaterial om jämställdhet, icke-våldsamt konfliktlösning i interpersonella relationer och könsrelaterat våld.

28 Läs mer om de många olika opinionsbildande åtgärder som genomförts i framförallt Balkanländerna på [webbplatsen för "I sign"](http://www.potpisujem.org/eng/about_the_campaign.html) (www.potpisujem.org/eng/about_the_campaign.html), [Facebooksidan](https://www.facebook.com/ISignCampaign) (www.facebook.com/ISignCampaign), [Twitter](https://twitter.com/ISignCampaign) (<https://twitter.com/ISignCampaign>) och i slutrapporten (på www.potpisujem.org/doc/84ec66436b12343cf69d1ec1671a123a.pdf) (alla sidor besökta 23 okt 2019).

Information till och samarbete med allmänheten

För att öka medvetenheten om våld mot kvinnor och våld i hemmet, de många former som sådant våld tar och konsekvenserna för kvinnor, familjer och samhället i stort, för att bryta tystnaden, tabun och stigmatisering kring sådant våld, för att ta itu med könsstereotyper och den ojämlikhet som ligger till grund för dem, är det viktigt att nå ut till och samarbeta med alla medlemmar av samhället.

Som folkvalda företrädare för folket med en direkt koppling till sina väljare kan parlamentariker ge offentligt stöd till genomförandet av Istanbulkonventionen och bredare åtgärder för att undanröja könsrelaterat våld. Ett viktigt sätt att uppnå detta mål är att bilda allianser - över partigränserna och utanför de statliga myndigheternas gränser. Parlamentariker kan samla likasinnade företrädare från myndigheter, nationella människorättsinstitutioner eller ombudsmannaämbeten, rättsväsendet, brottsbekämpande organ, verkställande organ, icke-statliga organisationer och andra civilsamhällesorganisationer, medier och den akademiska världen för att göra genomförandet av Istanbulkonventionen till en inkluderande och helhetsbaserad strävan.

“Ledamöter av nationella parlament bör vara mer framträdande, höras och synas i media för att främja och förklara Istanbulkonventionen och förklara för allmänheten dess verkliga mål, resultat och mervärde.” (*“The Istanbul Convention on violence against women: achievements and challenges”*)²⁹

Genom att samarbeta med det civila samhället och internationella experter, samt genom att söka sakkunskap från sina jämlikar från andra länder, kan parlamentariker öka medvetenheten bland allmänheten om varför det är viktigt att ta itu med ojämlikhet mellan könen och våld mot kvinnor. Samtidigt kan de bygga upp kunskap som bygger på expertråd för att informera dem i deras beslutsprocesser.

Det finns få begränsningar för de medel som parlamentariker kan använda för att hjälpa alla samhällsmedlemmar att erkänna våld mot kvinnor i alla dess former, uttala sig mot det och stödja dess offer där det är möjligt och lämpligt. Möjligheterna sträcker sig från att skapa webbkampanjer, få medierna att uppmärksamma ämnet, ansluta sig till protester, anordna konferenser med mera.

29 Europarådets rapport, 8 juni 2019, Dok. 14908, §73. (Ej översatt till svenska). <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref- DocDetails-EN.asp?FileID=27718&lang=EN>.

Involvera aktörer i det civila samhället

Grupper för kvinnors rättigheter och andra aktörer i det civila samhället bör inkluderas i varje skede av det parlamentariska arbetet om Istanbulkonventionen, från den inledande politiska utformningen till genomförande och övervakning, inbegripet uppföljning av GREVIO:s slutsatser. Aktörer i det civila samhället bör uppmantras att

- ▶ lämna skuggrapporter till GREVIO
- ▶ lämna sina synpunkter och lägga fram bevis för parlamentsutskotten
- ▶ delta i och ta till orda hos relevanta parlamentariska utskott, arbetsgrupper och plenarsammanträden
- ▶ genomföra (formella och informella) uppsökande evenemang för att samla in bevis och sprida information.

Det finns bevis för och ett växande erkännande av att kvinnor inte kan vinna kampen mot könsrelaterat våld ensamma. Att få slut på våldet mot kvinnor är ett gemensamt ansvar för alla medlemmar i vårt samhälle. Det är viktigt att män och pojkar kan vara avgörande förespråkare för förändringar.³⁰ En övergripande reaktion på könsrelaterat våld måste därför inte bara stärka kvinnor, utan också aktivt engagera män i syfte att åstadkomma den attitydförändring i vår kollektiva förståelse för jämställdhet som krävs för att utrota de sociala normer som orsakar och vidmakthåller våld. Eftersom våld mot kvinnor främst begås av män är männens engagemang för att eliminera könsstereotyper, påverka andra män, visa upp positivt beteende och aktivt delta i utformningen och genomförandet av program som syftar till att förebygga och undanröja könsrelaterat våld mot kvinnor avgörande. Manliga parlamentariker bör föregå med gott exempel i detta avseende.

“Kvinnors rättigheter skapar ett bättre, mer rättvist samhälle för alla... Kvinnors frihet uppstår inte på mäns bekostnad, utan gynnar dem också.”³¹

30 Världshälsoorganisationen (2007), *Engaging men and boys in changing gender-based inequity in health: evidence from programme interventions*, tillgänglig på: www.who.int/gender/documents/Engaging_men_boys.pdf (sidan besökt 24 okt 2019). (Ej översatt till svenska).

31 Uttalande från Europarådets generalsekreterare Thorbjørn Jagland vid konferensen om *Women's rights at the crossroads: strengthening international co-operation to close the gap between legal frameworks and their implementation*, Strasbourg, 24 maj 2019, <https://www.coe.int/en/web/genderequality/strasbourg-conference-may-2019>.

5.3. Parlamentens deltagande i GREVIO:s övervakning

Kontroll av lagstiftning eller politik för att säkerställa förenlighet med de krav som följer av Istanbulkonventionen och granskning av den verkställande maktens åtgärder bör inte vara en engångsåtgärd utan en pågående uppgift. Efterhand som GREVIO fortsätter att publicera baslinjeutvärderingsrapporter finns det allt mer bevis för parlamentets deltagande i övervakningsprocessen och på god praxis som parlamentariker kan lära sig av och upprepa i sina egna parlament.

5.3.1. Under statens rapportering, landsbesök och statsdialog

GREVIO:s övervakning omfattar flera delar (se avsnitt 4 och figur 1), och nästan varje steg i processen ger parlamentet en chans till proaktivt engagemang. Det första steget i övervakningsprocessen är utarbetandet och inlämnandet av statens rapportering. Det finns ingen anledning att betrakta denna uppgift som en uppgift enbart för den verkställande makten. Ett korrekt svar på GREVIO:s [frågeformulär](#) kommer i själva verket nästan alltid att kräva inhämtande av information och uppgifter från olika statliga myndigheter. Parlamentsutskotten kan proaktivt erbjuda sig att bidra till utarbetandet av statens rapportering. Detta är en utforskad form av deltagande. Det kan bidra till att uppmärksamma lagstiftningsbrister och andra brister som identifierats av parlamentet.

Vad kan du göra?

- ▶ Be regeringen att informera parlamentet om varje begäran om information från GREVIO.
- ▶ Erbjud dig att bidra till statens rapportering innan den lämnas in till GREVIO.
- ▶ Samarbeta med medlemmar av GREVIO genom att bjuda in dem till diskussioner, konferenser eller annan verksamhet som organiseras i ert parlament.

Finland: involverar parlamentet i statens rapportering

Den finska riksdagen gavs tillfälle att uttrycka sina åsikter om genomförandet av Istanbulkonventionen. Regeringen skickade en begäran till riksdagen om ett yttrande om dess [baslinjestatsrapport](#). Begäran riktade sig till grundlagsutskottet, till den finska delegationen i den parlamentariska församlingen och till människorättsgruppen. Regeringens utkast till statsrapport delades också med parlamentet för kommentarer.

I sitt bidrag till statsrapporten framhöll parlamentet *bland annat* den roll som [kvinnonätverket](#) hade när det gällde att lägga fram ett förslag om ändring av den lagstadgade definitionen av våldtäkt som ska grundas på bristande samtycke, i enlighet med Istanbulkonventionen.

Andra möjliga former av engagemang är personliga utbyten och samråd mellan GREVIO-ledamöter och intresserade nationella parlamentariker. Sådana möten har ägt rum under flera av GREVIO:s landsbesök.

Frankrike: möte med GREVIO:s delegation under statsbesöket

Den franska regeringen överlämnade sin rapport om genomförandet av konventionen till GREVIO i april 2018. GREVIO-experten genomförde ett övervakningsbesök i Frankrike i oktober 2018. Under besöket träffade GREVIO-delegationen ordförandena för delegationerna för kvinnors rättigheter i nationalförsamlingen och senaten.

Denna direkta form av engagemang har flera fördelar. Det ger parlamentarierna möjlighet att

- ▶ lära sig mer om GREVIO:s övervakning
- ▶ söka rådgivning och få återkoppling från en oberoende expert om pågående eller planerade parlamentariska åtgärder i kampen mot våld mot kvinnor
- ▶ höra om hur andra stater har hanterat liknande utmaningar som de som finns i ditt land
- ▶ komplettera eller motverka eventuella ofullständiga eller felaktiga uppgifter från den verkställande makten om läget i genomförandet av Istanbulkonventionen.

5.3.2. Åtgärder för att följa upp GREVIO:s rapporter och slutsatser

Vad kan du göra?

En lämplig parlamentarisk uppföljning av en GREVIO-rapport bör minst omfatta följande steg:

- ▶ begära att regeringen snabbt översätter GREVIO:s rapport och vidarebefordrar den till parlamentet

- ▶ hålla muntliga debatter i närvaro av ministrar och företrädare för det civila samhället
- ▶ komma överens om uppföljningsåtgärder, inklusive en tidsplan
- ▶ öka medvetenheten om GREVIO:s rapport bland relevanta intressenter och allmänheten.

GREVIO:s rapporter belyser positiva initiativ för att förebygga och bekämpa alla former av våld mot kvinnor och våld i hemmet på nationell nivå. De identifierar också brister och lägger fram konkreta förslag för att göra framsteg i kampen för att få ett slut på könsrelaterat våld. Deras resultat, tillsammans med rekommendationerna från partskommittén, bör följas upp av lämpliga lagstiftningsmässiga och politiska reformer. De erbjuder också bevis, med politiska och expertutlåtanden, som kan användas under debatterna om tilldelning av medel till strategier och handlingsplaner för att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet. Därför är det viktigt att alla parlamentariker, oavsett om de är ledamöter i de utskott som har särskilt ansvar för jämställdhetsfrågor och frågor som rör kvinnors rättigheter eller inte, noterar GREVIO:s bedömning. Detta kommer att hjälpa dem att vidta åtgärder på parlamentarisk nivå, särskilt följande:

Kräva snabb översättning av GREVIO:s rapporter

Enligt Istanbulkonventionen ska GREVIO-rapporterna delas med parlamentet. Generellt sett uppfyller regeringarna detta krav. Men ibland är översättningar av rapporterna inte omedelbart tillgängliga för den lagstiftande makten. Förseningar hindrar parlamentarikernas förmåga att engagera sig omedelbart efter offentliggörandet av rapporten för att säkerställa att GREVIO:s slutsatser offentliggörs och att lämplig uppföljning av rapporterna säkerställs. Parlamentarikerna kan och bör vara proaktiva när det gäller att kräva att den verkställande makten utan dröjsmål tillhandahåller översättningar av GREVIO:s rapport till alla officiella språk. Parlamentariker bör också kräva att GREVIO:s rapporter översätts till minoritetsspråk.

“Myndigheterna i många länder som vi har granskat har funnit våra rapporter väldigt användbara för [genomförandet av] konventionen. [D]e tycker att våra rekommendationer är konkreta och de är glada att ha dem som vägledning i hur de bättre kan genomföra konventionen. Vad mer kan vi önska? [D]et fungerar så som det är tänkt.” (Feride Acar, f.d. ordförande för GREVIO, videointervju, Strasbourg, maj 2019)

Sverige: att öka parlamentets medvetenhet om GREVIO-rapporter

GREVIO:s utvärderingsrapport om Sverige offentliggjordes på svenska på den [svenska regeringens](#) webbplats, med en länk till [Europarådets](#) webbplats och den [fullständiga texten till rapporten på engelska](#). En fullständig sammanfattning av GREVIO:s 41 konstateranden översattes också till svenska och publicerades på regeringens webbplats. Medan den fullständiga versionen av GREVIO:s utvärderingsrapport översattes, i syfte att överlämnas till relevanta aktörer, sändes information om den verkställande maktens uppföljning av GREVIO:s utvärdering till justitieutskottets kansli tillsammans med de skriftliga rapporterna på engelska.

Ta initiativ till muntliga debatter om GREVIO:s rapport

Ett viktigt steg mot att identifiera eventuella behov av parlamentariska åtgärder för att verkställa GREVIO:s slutsatser är att hålla en muntlig debatt efter offentliggörandet av GREVIO:s rapport. Sådana debatter kan äga rum i utskott eller i plenum. De bör hållas i närvaro av statsråd och vara öppna för företrädare för det civila samhället och media för att säkerställa öppenhet och inkluderande dialog om den planerade uppföljningen av expertgruppens resultat. Det rekommenderas att parlamenten bjuder in de icke-statliga organisationer som har lämnat in skuggrapporter till GREVIO så att de kan lägga fram sina åsikter om GREVIO:s rapport.

Turkiet: debatt om GREVIO:s rapport i parlamentet

I Turkiet var GREVIO:s rapport föremål för en debatt i parlamentet. En månad efter offentliggörandet av [utvärderingsrapporten](#) behandlade [utskottet för lika möjligheter för kvinnor och män](#) rapporten och beslutade att inrätta ett underutskott för effektivt genomförande och övervakning av Istanbulkonventionen. Det senare hade ett [utbyte](#) med den dåvarande ordföranden för GREVIO, Feride Acar, om utvecklingen av internationella normer för våld mot kvinnor, bestämmelserna i Istanbulkonventionen och uppföljning av GREVIO:s rapporter.

Åta sig att följa upp

Enbart debatter, även om de är viktiga, kommer sällan att leda till meningsfulla åtgärder. Det eller de berörda utskotten bör därför anta texter, till exempel en resolution, eventuellt parallellt med en rad rekommendationer till den verkställande makten. Detta kan ta olika former, till exempel

- ▶ en parlamentarisk handlingsplan för att utrota våld mot kvinnor och våld i hemmet som tar hänsyn till GREVIO:s resultat och fastställer en tidsplan för genomförandet

- ▶ förslag till översyn av andra nationella handlingsplaner för att återspegla de prioriterade områden som fastställts av GREVIO-expert
- ▶ se till att regeringen regelbundet rapporterar om de framsteg som gjorts för att genomföra GREVIO:s slutsatser.

Albanien: debatt om GREVIO:s rapport i parlamentet

Bara tio dagar efter offentliggörandet av GREVIO:s första [utvärderingsrapport om Albanien](#) antog det albanska parlamentet en [resolution](#) om att "fördöma våld mot kvinnor och flickor och öka effektiviteten i rättsliga mekanismer för att förebygga det". I enlighet med denna resolution inrättade parlamentet ett permanent underutskott för jämställdhet och förebyggande av våld mot kvinnor, som utarbetade en detaljerad handlingsplan för att säkerställa genomförandet av GREVIO-rapporten och slutsatserna från CEDAW-utskottet. Underutskottets handlingsplan genomförs i partnerskap och samordning med den parlamentariska kvinnoalliansen och andra parlamentariska underkommittéer.³²

Österrike: debatt om GREVIO:s rapport i parlamentet

GREVIO utfärdade 2017 sin [övervakningsrapport](#) om Österrike 2017. Rapporten [översattes till tyska](#) och lades fram för parlamentet tillsammans med [översättningen](#) av de [rekommendationer](#) som antagits av partskommittén. Nationalrådets utskott för mänskliga rättigheter höll en [debatt](#) om rapporten i december 2018, med deltagande av en medlem av GREVIO och en expert från en österrikisk icke-statlig organisation. Under debatten lovade kvinnoministern att anslå mer medel för att förebygga våld och för att införa insatscenter. Därefter [diskuterades](#) och erkändes rapporten i plenum, och nationalrådet antog enhälligt en [resolution](#).

Portugal: lagstiftningsåtgärder som svar på GREVIO:s rapport

Portugals parlament har aktivt följt upp GREVIO:s [första utvärderingsrapport](#) och [partskommitténs rekommendationer](#) proaktivt. En arbetsgrupp - [Grupo de Trabalho - Alterações Legislativas - Crimes de Perseguição e Violência Doméstica](#) - inrättades av utskottet för konstitutionella frågor, rättigheter och friheter för att arbeta med 18 lagstiftningsinitiativ om könsrelaterat våld och våld i hemmet, som ska läggas fram för parlamentet för godkännande efter offentliggörandet av GREVIO:s rapport och officiell statistik i frågan.

32 Se även M. Llubani, *Mapping of Policies and Legislation on Violence against Women and the Istanbul Convention in Albania*, en publikation från Europeiskt kvinnoforum (ej daterad), tillgänglig på www.womenlobby.org/IMG/pdf/ewl-albania_report_web.pdf (sidan besökt 24 okt 2019). (Ej översatt till svenska).

Sprid ordet

Sist men inte minst kan parlamentariker hjälpa till att sprida GREVIO:s rapport till intresserade grupper. Förutom den fullständiga rapporten bör sammanfattningar och information om parlamentarisk uppföljning finnas offentligt tillgängliga, både på parlamentets webbplats och via sociala medier. Presskonferenser kan bidra till att väcka allmänhetens intresse för GREVIO:s resultat och för parlamentets åtgärder för att säkerställa deras genomförande och effektivisera insatserna för att bekämpa och få slut på könsrelaterat våld.

Introduktion av GREVIO:s rapporter i andra forum

Vissa parlamentariker bär olika hattar: de kan vara medlemmar i regionala eller internationella parlamentariska församlingar, fungera som styrelseledamöter i icke-statliga organisationer, vara anslutna till fackföreningar eller yrkesorganisationer eller vara aktiva anhängare av andra organisationer och sammanslutningar i det civila samhället som främjar jämställdhet och arbetar för att få slut på våldet mot kvinnor. Denna ackumulering av funktioner kan göra det lättare att göra GREVIO:s rapporter kända för en större publik. I Österrike analyserade exempelvis en ledamot i det nationalrådets utskott för mänskliga rättigheter och lika möjligheter, som också är medlem i den österrikiska delegationen till Europarådets parlamentariska församling, konsekvenserna av GREVIO:s baslinjeutvärderingsrapport om Österrike för en kvinnoorganisation som hon är engagerad i.

5.4. Vilka strukturer och mekanismer finns för att främja genomförandet?

En viktig nyhet i Istanbulkonventionen är att den inbegriper en roll för Europarådets parlamentariska församling och för de nationella parlamenten i övervakningen av dess genomförande (se punkt 4.4 ovan). Några parlament har gett särskilda underutskott i uppdrag att utföra denna uppgift. Till exempel har Albanien parlament ett underutskott för jämställdhet och förebyggande av våld mot kvinnor. I Turkiet inrättades ett underutskott för effektivt genomförande och övervakning av Istanbulkonventionen efter offentliggörandet av GREVIO:s baslinjeutvärderingsrapport.

En omfattande parlamentarisk övervakning av genomförandet av Istanbulkonventionen och uppföljning av resultaten från GREVIO kräver dock inte nödvändigtvis att parlamenten inrättar nya strukturer eller inför särskilda mekanismer. I avsnitt 5.3 har vi sett att även i avsaknad av ett särskilt internt uppföljningsförfarande har parlamentarikerna en mängd instrument till sitt förfogande för att granska och bidra till det övergripande genomförandet av

konventionen. Dessutom omfattar målen att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet och att undanröja ojämlikhet mellan könen som grogrund för våld många områden, däribland hälsofrågor, sociala och ekonomiska frågor samt rättsliga och konstitutionella frågor. Även om det primära ansvaret för dessa frågor ofta ingår (uttryckligen eller underförstått) i ansvarsområdena för utskott för jämställdhetsfrågor, å ena sidan, och för mänskliga rättigheter eller rättsliga frågor, å andra sidan, är det därför bara logiskt att andra utskott tar upp dem när de uppstår under deras respektive mandat. En sådan övergripande strategi är ganska vanlig i Europa.

Om det inte finns någon plan, hur kan det parlamentariska arbetet med att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld och genomföra Istanbulkonventionen organiseras?

Hur organiserar man det parlamentariska arbetet med Istanbulkonventionen?

- ▶ Sträck dig över gången. Att få slut på våldet mot kvinnor är inte en partikamp, utan en kamp som bör omfatta att arbeta över partigränserna. Partiöverskridande allianser, oavsett om de är parlamentariska kvinnogrupper eller nationella delegationer till den parlamentariska församlingen, visar politiskt ledarskap i viktiga frågor.
- ▶ Se till att parlamentet är representerat i särskilda strukturer som inrättats på verkställande nivå. På den mest grundläggande nivån är det mycket viktigt att de verkställande samordningsorganen inrättar en kontaktpunkt inom parlamentet för att säkerställa att lagstiftaren hålls informerad om framstegen och utmaningarna med att genomföra Istanbulkonventionen.
- ▶ Involvera andra i saken. Samarbeta med allierade inom den verkställande makten, rättsväsendet, bland specialiserade tjänster, i brottsbekämpande organ samt i medierna och det civila samhället.
- ▶ Ta kontakt med likasinnade parlamentariker från andra stater. Använd internationella forum för att utbyta idéer och öka effekten. Relevanta överstatliga parlamentariska församlingar förtecknas under «andra användbara länkar» i bilaga 3 nedan.
- ▶ Få stöd från parlamentets personal, inklusive forskningstjänster som kan tillhandahålla relevant statistik och information. Europarådet kan också, tack vare sin interna expertis på parlamentarisk och mellanstatlig nivå, ge stöd (se avsnitt 6 nedan).
- ▶ Var ihärdig. Könsrelaterat våld och ojämlikhet mellan könen är tyvärr djupt rotade i våra samhällen. Parlamentariker måste oförtröttligt verka för förändring.

Frankrike: senatens arbete utanför utskotten

Delegationen för kvinnors rättigheter i den franska senaten har ett allmänt uppdrag att informera senaten om regeringspolitikens inverkan på kvinnors rättigheter och lika möjligheter för kvinnor och män. Den kan utarbeta informationsrapporter och utfärda rekommendationer, som kan vara lagstiftningsförslag eller initiativ som syftar till att uppmärksamma offentliga myndigheter på önskvärda förbättringar av den offentliga politiken. Den kan också arbeta med att övervaka genomförandet av lagar inom sitt behörighetsområde. Den uppmanar sina medlemmar att varje år fundera över flera teman som rör jämställdhet och kvinnors rättigheter. 2018 var temat för dess arbete våld mot kvinnor, med fokus på sexuellt våld och våld i hemmet och kvinnlig könsstympning. Samma år utfärdades två rapporter som uttryckligen hänvisade till Istanbulkonventionen: *"Preventing and combating violence against women: a societal challenge"* och *"Female genital mutilation: an ever-present threat, mobilisation to be reinforced"*.

5.5. Sammanfattning

Parlamentariker har en avgörande roll i att se till att visionen i Istanbulkonventionen - att stoppa våld mot kvinnor och våld i hemmet - blir verklighet. För att uppnå detta bör parlamentarikerna

- ▶ vara förebilder när det gäller positiva attityder och beteenden, vara uttalade förespråkare för full jämställdhet mellan kvinnor och män och entydigt fördöma alla former av könsrelaterat våld
- ▶ använda sina lagstiftnings-, tillsyns- och budgetfunktioner för att säkerställa genomförandet av Istanbulkonventionen och uppföljning av GREVIO:s resultat och partskommitténs rekommendationer
- ▶ öka medvetenheten om konventionen inom och utanför parlamentet,
- ▶ skapa allianser med företrädare för andra statliga myndigheter, det civila samhället, akademiska organisationer, medie- och gräsrotsorganisationer.

6. Intern expertis och externa allianser

6.1. Intern expertis

Parlamentariker som aktivt arbetar för att främja de rättigheter och garantier som fastställs i Istanbulkonventionen kan förlita sig på intern och extern expertis. För det första bidrar alla framsteg med att övervaka genomförandet av konventionen, GREVIO-rapporterna och rekommendationerna från [partskommittén](#) till att öka källorna till information, kunskap, sakkunskap och god praxis. För det andra ligger konventionen i allt högre grad i fokus för akademiska studier och forskning. För det tredje fortsätter både GREVIO och den mellanstatliga sektorn - genom [jämsköldhetskommissionen](#), andra institutionella organ och strukturer i Europarådet och samarbetsverksamhet - att ta fram användbar information och användbara verktyg såsom studier, forskning, handböcker, faktablad och online-resurser (såsom [HELP-kurser](#)). Parlamentariker kan utnyttja denna kunskap när de förespråkar ratificering och genomförande av konventionen.

Parlamentariker kan också förlita sig på och dra nytta av varandras erfarenheter. Det [parlamentariska nätverket "Women Free from Violence"](#) tillhandahåller en plattform för att göra detta.³³ Nätverket drar nytta av de mycket varierande och rika erfarenheterna från parlamentariker från de 47 medlemsstaterna, men även observatörsstater och partner för demokrati. Oavsett om det rör sig om evenemang som fokuserar på inbördes utbyte, utbyte av åsikter med experter, tjänsteleverantörer, brottsbekämpningsmyndigheter, medier, den akademiska världen, det civila samhället, den privata sektorn eller andra intressenter är nätverket en möjlighet att bygga upp kunskap, allianser och partnerskap.

Finland: den årliga rapporteringen från delegaterna till Europarådets parlamentariska församling

Som ett exempel på god praxis lägger den finska delegationen till Europarådets parlamentariska församling fram en årsrapport till den finska riskdagens plenarsammanträde. Under de efterföljande debatterna kan ledamöterna ställa frågor eller kommentera ämnen som rör våld mot kvinnor och våld i hemmet, och de gör det också.

33 Besök: www.assembly.coe.int/nw/Page-EN.asp?LID=WFFV (sidan besökt 25 okt 2019) för att läsa om det parlamentariska nätverket "Women Free from Violence".

Parlamentariskt ledarskap: den parlamentariska församlingen och ledamöterna i det parlamentariska nätverket "Women Free from Violence"

Församlingens viktiga roll i övervakningen av Istanbulkonventionen och parlamentsledamöternas aktiva deltagande i det parlamentariska nätverket "Women Free from Violence" skapar tillsammans både en möjlighet och ett ansvar för parlamentarikerna att främja konventionen på nationell nivå och i regionala och internationella forum samtidigt som det ökar medvetenheten om och synligheten för GREVIO:s arbete. Parlamentarikerna kan förstärka Strasbourgs röst på hemmaplan, gå i spetsen för reformer som syftar till att bringa nationell lagstiftning och praxis i överensstämmelse med konventionens normer och öka medvetenheten om konventionen och GREVIO:s arbete inom sina nationella delegationer. De kan således skapa en meningsfull koppling mellan de nationella och överstatliga dimensionerna av denna process, som omfattar att säkerställa lämplig uppföljning av Europarådets parlamentariska församlings resolutioner samtidigt som missuppfattningar och avsiktlig opportunistisk kritik av Istanbulkonventionen avslöjas och skingras.

6.2. Externa allianser och expertis

Den parlamentariska församlingen har upprättat nära partnerskap och samarbeten med andra parlamentariska nätverk, i och utanför Europa, för att främja Istanbulkonventionen och ta itu med frågor som rör **sexism, våld mot kvinnor och våld i hemmet**. Alla parlamentariker kan dra nytta av ett sådant samarbete. Utöver den **Interparlamentariska unionen**, som har blivit en nyckelallierad till Europarådets parlamentariska församling, kan och bör samarbetet med andra regionala parlamentariska församlingar med mandat att ta itu med könsbaserade våld stärkas.³⁴

FN:s plattform syftar till att ytterligare förbättra samarbetet mellan internationella och regionala mekanismer för våld mot och diskriminering av kvinnor och flickor i syfte att säkerställa att nationella lagar och politiska åtgärder mot våld mot kvinnor är effektiva i praktiken. GREVIO är medlem av plattformen och parlamentariker kan söka sätt att samarbeta med plattformen och dra nytta av medlemmarnas expertis och nätverk.

³⁴ En förteckning över relevanta internationella och regionala församlingar återfinns i bilaga 3.

7. Slutsats

Våld mot kvinnor och våld i hemmet kränker många av de rättigheter som finns upptagna i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och andra internationella instrument för mänskliga rättigheter - från rätten till liv till rätten att skyddas från omänsklig behandling av privatpersoner, till rätten till respekt för privatliv och familjeliv. Trots ett nästan universellt fördömande av dessa fenomen och upprepade uppmaningar till handling är våld mot kvinnor och våld i hemmet fortfarande utbrett.

När Istanbulkonventionen trädde i kraft den 1 augusti 2014 firades den med rätta som en milstolpe på vägen mot att utrota våld mot kvinnor och våld i hemmet i våra samhällen. För att frigöra den fulla potentialen att uppnå detta mål måste konventionen ratificeras och genomföras på ett effektivt sätt.

Ledamöter i Europarådets parlamentariska församling, särskilt de som är medlemmar i det [parlamentariska nätverket "Women Free from Violence"](#), har visat vägen för att främja konventionen. Deras arbete bär frukt: nästan tre fjärdedelar av Europarådets medlemsstater har ratificerat detta banbrytande fördrag. Inga ansträngningar är dock för stora när det gäller att säkerställa fler ratificeringar och genomförande i praktiken av konventionen. Det råder en allmän enighet om konventionens positiva och påtagliga inverkan på lagstiftningsmässiga, politiska och attitydmässiga förändringar. Det råder också ett allmänt samförstånd om behovet av ytterligare åtgärder för att se till att staterna fullt ut uppfyller de skyldigheter som de ingick när konventionen ratificerades.

Alla parlamentariker är, genom sina lagstiftnings-, beslutsfattande, tillsyns- och budgetfunktioner, nyckelaktörer i denna strävan. Kvinnor måste kunna räkna med att deras valda företrädare står i förgrunden för att försvara deras rätt att leva ett liv fritt från våld. Denna handbok innehåller positiva exempel på parlamentets deltagande i stödet till konventionen och förslag till parlamentariska åtgärder och initiativ. Låt oss hoppas att den kommer att fungera som ett praktiskt verktyg och inspiration för parlamentariker i hela Europa och utanför Europa när det gäller att omsätta Istanbulkonventionens åtaganden i handling för att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Bilaga 1 –

Checklista för parlamentariker: hur man kan stödja Istanbulkonventionen

Denna checklista kan användas som ett verktyg för självbedömning och som inspiration för sätt att främja ratificeringen och genomförandet av Istanbulkonventionen i sitt eget land och utanför det. Den ska läsas tillsammans med rutorna **“Vad kan du göra?”** i denna handbok.

Vara en förebild när det gäller positivt beteende

- ▶ Erkänn att våld mot kvinnor kränker grundläggande mänskliga rättigheter, är en form av diskriminering och utgör en skymf mot kvinnors mänskliga värdighet.
- ▶ Fördöm entydigt våld mot kvinnor och våld i hemmet i alla dess former.
- ▶ Erkänn att våld mot kvinnor både är ett uttryck för historiskt ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män och ett sätt att bevara dessa ojämlikheter.
- ▶ Arbeta för att övervinna ojämlikhet och diskriminering, bland annat genom att främja kvinnors lika deltagande i beslutsprocesser.
- ▶ Arbeta för att förändra de diskriminerande attityder och skadliga stereotyper som orsakar och vidmakthåller könsrelaterat våld.
- ▶ Stå upp för Istanbulkonventionen och motverka myter och missuppfattningar med fakta om konventionens verkliga syfte och dess positiva inverkan när det gäller att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Att skapa förståelse för Istanbulkonventionen och kapacitet att främja den i parlamentet

- ▶ Om ditt land ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen, be den verkställande makten att genomföra en kartläggning av befintlig lagstiftning, politik samt rättslig och administrativ praxis i jämförelse med kraven i Istanbulkonventionen för att identifiera oförenliga områden

och för att bättre förstå konsekvenserna av ratificeringen. Organisera utbyten mellan parter i syfte att främja ratificeringen av konventionen.

- ▶ Om ditt land har ratificerat Istanbulkonventionen, samarbeta med parlamentariker från medlemsstater som ännu inte har ratificerat konventionen och dela med dig av din erfarenhet av att anpassa nationella lagar och politik till konventionens normer och av konventionens positiva inverkan på nationell lagstiftning och politik för att få ett slut på könsrelaterat våld.
- ▶ Öka medvetenheten inom parlamentet om orsakerna till, formerna för, förekomsten av och konsekvenserna av våld mot kvinnor och våld i hemmet, genom att bjuda in experter från det civila samhället, GREVIO-medlemmar och personer som överlevt könsrelaterat våld till (öppna) utfrågningar.
- ▶ Integrera jämställdhet och kampen mot könsrelaterat våld i parlamentariska mekanismer och processer.
- ▶ Se till att alla utskott behandlar frågor som rör våld mot kvinnor och våld i hemmet när de uppstår inom deras ansvarsområde.
- ▶ Tilldela huvudansvaret för uppföljning av GREVIO:s resultat till ett (särskilt eller redan befintligt) organ eller struktur.
- ▶ Se till att denna handbok och annat informationsmaterial som förtecknas i bilaga 3 översätts till officiella språk och minoritetsspråk.

Skapa lagar och politik som införlivar Istanbulkonventionens normer hos er

- ▶ Se till att en översyn genomförs för att fastställa vilka lagstiftningsreformer som krävs för att fullt ut införliva Istanbulkonventionens normer i nationell lagstiftning.
- ▶ Sätt stopp för straffrihet för våldshandlingar mot kvinnor och våld i hemmet genom att anta lagar som på lämpligt sätt förbjuder och bestraffar alla former av könsrelaterat våld som omfattas av konventionen och alla former av könsdiskriminering.
- ▶ Anta lämpliga bestämmelser som säkerställer effektiv utredning och lagföring av förövare av våld mot kvinnor och våld i hemmet samt inrätta rättsliga förfaranden som skyddar brottsoffer och vittnen till sådant våld.
- ▶ Anta en genusmedveten, människorättsbaserad lagstiftning. Se till att det finns ett förfarande för att bedöma de föreslagna lagarnas könsrelaterade inverkan.
- ▶ Se över och ändra lagstiftning som förstärker, vidmakthåller eller på annat sätt införlivar könsstereotyper.

- ▶ Granska utkast till lagstiftning när det gäller förenlighet med internationell människorättslagstiftning, inbegripet bestämmelserna i Istanbulkonventionen.
- ▶ Underlätta allmänhetens deltagande i lagstiftningsprocessen genom att hålla offentliga utfrågningar om lagförslag och uppmana det civila samhället att inkomma med synpunkter.
- ▶ Övervaka effektivt genomförandet av lagstiftningen och dess praktiska effekter på förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Utforma en övergripande politik för alla regeringsgrenar för att se till att yrkesverksamma samarbetar för att bättre skydda och bistå offren, förhindra våld och få ett slut på straffriheten för våldshandlingar mot kvinnor eller våld i hemmet.
- ▶ Anta parlamentariska handlingsplaner och strategier som är specifikt inriktade på att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, och inkludera könsrelaterat våld i andra parlamentariska planer och strategier.
- ▶ Se till att ett jämställdhetsperspektiv tillämpas vid utformningen av strategier och utvärderingen av deras effekter.
- ▶ Vidta ytterligare åtgärder för att stärka kvinnorna - ekonomiskt, politiskt och socialt.

Övervaka regeringens politik för att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet

- ▶ Använd alla verktyg som står till ert förfogande för att fråga regeringen om deras stöd för Istanbulkonventionen och dess skyldigheter, och deras stöd för dess genomförande, inklusive skriftliga och muntliga frågor, interpellationer, förfrågningar om information och undersökningar.
- ▶ Granska regeringens genomförande av GREVIO:s slutsatser och partskommitténs rekommendationer.
- ▶ Kräv att den verkställande myndigheten underlättar din tillsynsroll genom att
 - regelbundet (minst en gång per år) rapportera till parlamentet om dess efterlevnad av internationella skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter, inbegripet dem som härrör från Istanbulkonventionen
 - delta i relevanta utskottsutfrågningar och tillhandahålla aktuella uppgifter och information om hur situationen utvecklas när det gäller könsrelaterat våld
 - bjuda in parlamentet att kommentera utkast till statens rapportering till GREVIO

- snabbt översätta GREVIO:s rapporter och rekommendationerna från partskommittén till alla officiella språk och minoritetsspråk
- nära involvera parlamentet i arbetet i det samordningsorgan som inrättats i enlighet med artikel 70 i Istanbulkonventionen.

Finansiering av kampen mot könsrelaterat våld

- ▶ Se till att de nationella budgetarna avsätter tillräckliga resurser till program och politik som hanterar våld mot kvinnor i alla dess former, inklusive våld i hemmet.
- ▶ Genomför en konsekvensbedömning av de föreslagna budgetarna med stöd av parlamentets personal. Bygg upp den parlamentariska personalens kapacitet att bedöma föreslagna och faktiska budgetutgifter mot målet att i praktiken uppnå jämställdhet.
- ▶ Övervaka utgifterna för att säkerställa att offentliga medel som används för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet har avsedd effekt.
- ▶ Främja en stödjande och möjliggörande miljö för kvinnogrupper, andra aktörer i det civila samhället och relevanta yrkesutövare som arbetar för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Övervaka genomförandet av Istanbulkonventionen

- ▶ Bekanta dig med GREVIO:s arbete, det organ som ansvarar för övervakningen av Istanbulkonventionen.
- ▶ Delta aktivt i och bidra till GREVIO:s utvärderingsbesök, särskilt genom att träffa GREVIO-delegationen under dess landsbesök och bidra till statens rapportering.
- ▶ Analysera GREVIO:s rapport, förstå vilka skyldigheter som följer av GREVIO:s slutsatser och anta åtgärder för att införliva dem i lagar och politik.
- ▶ Uppmuntra och bidra till framtagandet av en nationell databas som följer uppföljningen av rekommendationer från GREVIO och partskommittén.
- ▶ Genomför fältbesök för att övervaka genomförandet av Istanbulkonventionen, bland annat genom att träffa relevanta yrkesverksamma, brottsbekämpande organ, rättsliga aktörer och aktörer i det civila samhället på plats.

Samarbeta med allmänheten och bygga upp allianser för att stoppa våld mot kvinnor och våld i hemmet

- ▶ Överväg att leda en nationell kampanj om orsakerna till, formerna för och konsekvenserna av våld mot kvinnor och våld i hemmet och fördelarna med Istanbulkonventionen.

- ▶ Använd Internationella kvinnodagen (8 mars), Internationella dagen för avskaffande av våld mot kvinnor (25 november) och 16 dagar av aktivism mot könsrelaterat våld (25 november till 10 december) för att anordna konferenser, seminarier, workshoppar, protester och kampanjer för att öka medvetenheten om könsrelaterat våld och Istanbulkonventionen.
- ▶ Delta i evenemang och verksamhet som anordnas av kvinnogrupper och andra organisationer i det civila samhället.
- ▶ Öka medvetenheten om hur Istanbulkonventionen kan bidra till att få slut på våld mot kvinnor och våld i hemmet, och framhäv GREVIO:s resultat bland nyckelpersoner och allmänheten.
- ▶ Motverka könsbaserad diskriminering, stereotyper och missuppfattningar om Istanbulkonventionen i medierna och den offentliga dialogen.
- ▶ Upprätta och upprätthåll nära arbetsförbindelser med ditt nationella samordningsorgan, till exempel genom att inrätta möten som hålls två gånger om året.
- ▶ Organisera dig över partigränserna och engagera *alla* parlamentariker i kampen mot våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Identifiera organisationer som arbetar med jämställdhet och för att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld i ditt land och utforska sätt att samarbeta.
- ▶ Nå ut till och gå samman med oberoende organisationer i det civila samhället, särskilt (gräsrotsgrupper) kvinnogrupper och i synnerhet de organisationer som har lämnat in skuggrapporter till GREVIO, för att få förstahandsinformation om situationen på plats.
- ▶ Uppmana experter från det civila samhället att bidra till parlamentets arbete, till exempel genom att delta i utfrågningar, lämna in bevis till tematiska undersökningar och lägga fram bevis på lagstiftningens och politikens inverkan på kampen mot könsrelaterat våld.
- ▶ Främja en miljö som gynnar ett aktivt civilsamhällesengagemang för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Upprätta och upprätthåll regelbunden dialog och effektiva arbetsrelationer med andra nationella intressenter, inbegripet regionala parlament,

lokala myndigheter, organ och mekanismer för jämställdhet, nationella människorättsinstitutioner eller ombudsmän, rättsväsendet, medier, akademiker, yrkesutövare (jurister, socialarbetare, personal vid barnskyddsmyndigheter, hälso- och sjukvårdspersonal), polis och lärare för att säkerställa bättre skydd och stöd till brottsoffer, förebyggande av våld och effektiv utredning, åtal och dömmande av förövare.

Dokumentera och dela dina framgångar

- ▶ Dokumentera era insatser för att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld och kommunicera dem effektivt. Påpeka hur konventionen har bidragit till att stärka skyddet mot könsrelaterat våld i ert land. Använd presskonferenser, offentliga uttalanden och andra verktyg för att belysa dina aktiviteter och framgångar.
- ▶ Ha en uppdaterad webbplats som presenterar information om parlamentarisk och institutionell verksamhet i samband med kampen mot våld mot kvinnor och våld i hemmet samt information om var offer för könsrelaterat våld kan få stöd.
- ▶ Använd massmedier och sociala medier effektivt för att sprida korrekt information om våld mot kvinnor och våld i hemmet, Istanbulkonventionen och parlamentets verksamhet på detta område.

Lära sig och få stöd från andra

- ▶ Upprätta och upprätthåll nära kontakter med parlamentariker från andra stater, särskilt de som är parter i Istanbulkonventionen, för att underlätta ömsesidigt lärande.
- ▶ Utbyt god praxis, lärdomar och annan information om förebyggande och bekämpning av könsrelaterat våld med parlamentariker i andra av Europarådets medlemsstater och utanför, och främja ratificeringen och genomförandet av Istanbulkonventionen på annat håll.
- ▶ Dra nytta av de särskilda kunskaperna och expertisen hos ert parlaments medlem i det parlamentariska nätverket "Women Free from Violence".
- ▶ Inrätta ett förfarande genom vilket den nationella delegationen från ert parlament till Europarådets parlamentariska församling kommer att informera alla parlamentariker om sin verksamhet och se till att de följer upp parlamentets resolutioner om könsrelaterat våld och jämställdhet.
- ▶ Identifiera och lär dig av god praxis utanför Europa, särskilt genom att följa arbetet i andra internationella parlamentariska församlingar (se bilaga 3) på området bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.
- ▶ Sök sakkunskap och stöd från Europarådet, särskilt den parlamentariska församlingen, jämställdhetskommisionen och GREVIO, för ditt arbete med att främja ratificeringen av Istanbulkonventionen och dess genomförande i praktiken.

Bilaga 2 –

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

Ingress

Europarådets medlemsstater och övriga stater som har undertecknat denna konvention,

Som erinrar om konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (ETS nr. 5, 1950) och dess protokoll, Europeiska sociala stadgan (ETS nr 35, 1961, reviderad 1996, ETS nr. 163), Europarådets konvention om bekämpande av människohandel (CETS nr. 197, 2005) och Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (CETS nr. 201, 2007),

Som erinrar om följande rekommendationer från ministerkommittén till Europarådets medlemsstater: rekommendation Rec(2002)5 om skydd av kvinnor mot våld, rekommendation CM/Rec(2007)17 om normer och mekanismer för jämställdhet mellan kvinnor och män, rekommendation CM/Rec(2010)10 om kvinnors och mäns roll när det gäller att förebygga och lösa konflikter och skapa fred samt andra relevanta rekommendationer,

Som beaktar en växande rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna som fastställer viktiga principer inom området våld mot kvinnor,

Som beaktar den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (1966), den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (1966), Förenta nationernas konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor ("CEDAW", 1979) och dess fakultativa protokoll (1999) samt CEDAW-kommitténs allmänna rekommendation nr. 19 om våld mot kvinnor, Förenta nationernas konvention om barnets

rättigheter (1989) och dess fakultativa protokoll (2000) och Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2006),

Som beaktar Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (2002),

Som erinrar om de grundläggande principerna i den internationella humanitära rätten och särskilt Genèvekonventionen (IV) angående skydd för civilpersoner under krigstid (1949) och tilläggsprotokoll I och II till denna (1977),

Som fördömer alla former av våld mot kvinnor och våld i hemmet,

Som anser att det för att förebygga våld mot kvinnor är av avgörande betydelse att uppnå såväl formell som reell jämställdhet mellan kvinnor och män,

Som anser att våld mot kvinnor är ett uttryck för historiskt ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män och att det är dessa förhållanden som har lett till att män dominerar och diskriminerar kvinnor och som hindrar kvinnors utveckling,

Som konstaterar att våld mot kvinnor är könsrelaterat på strukturell nivå och att våldet mot kvinnor är en av de viktigaste orsakerna till att kvinnor är underordnade män,

Som med stor oro konstaterar att kvinnor och flickor ofta utsätts för allvarliga former av våld, såsom våld i hemmet, sexuella trakasserier, våldtäkt, tvångsaktenskap, hedersrelaterade brott och könsstympning, vilket är en allvarlig kränkning av kvinnors och flickors mänskliga rättigheter och utgör ett stort hinder för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män,

Om konstaterar att det pågår brott mot de mänskliga rättigheterna i väpnade konflikter vilka drabbar civilbefolkningen, framför allt kvinnor som utsätts för utbredda och systematiska övergrepp i form av våldtäkter och sexuellt våld och att det finns en risk för att det könsrelaterade våldet ökar både under och efter konflikter,

Som konstaterar att kvinnor och flickor riskerar att utsättas för könsrelaterat våld i större utsträckning än män,

Som konstaterar att våld i hemmet drabbar kvinnor i oproportionellt stor utsträckning och att även män kan utsättas för våld i hemmet,

Som konstaterar att barn är offer för våld i hemmet, inbegripet som vittnen till våld i familjen,

Som önskar skapa ett Europa där det inte förekommer något våld mot kvinnor eller våld i hemmet,

Har kommit överens om följande.

Kapitel I – Syfte, definitioner, jämställdhet och ickediskriminering samt allmänna skyldigheter

Artikel 1 – Konventionens syfte

1. Syftet med denna konvention är
 - a. att skydda kvinnor mot alla former av våld och att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet,
 - b. att bidra till att avskaffa alla former av diskriminering av kvinnor och att främja faktisk jämställdhet mellan kvinnor och män, bland annat genom att stärka kvinnors ställning och bland annat genom ökat medinflytande för kvinnor.
 - c. att utarbeta ett omfattande system, principer och åtgärder för att skydda och hjälpa alla kvinnor som utsätts för våld och alla som utsätts för våld i hemmet,
 - d. att främja internationellt samarbete som syftar till att avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet,
 - e. att organisationer och brottsbekämpande myndigheter ska få stöd och hjälp så att de kan samarbeta effektivt och ta ett helhetsgrepp för att få ett slut på våldet mot kvinnor och våldet i hemmet.
2. Genom denna konvention inrättas en särskild övervakningsmekanism för att säkerställa att parterna effektivt tillämpar dess bestämmelser.

Artikel 2 – Konventionens tillämpningsområde

1. Denna konvention gäller alla former av våld mot kvinnor, inbegripet våld i hemmet, som drabbar kvinnor i oproportionellt stor utsträckning.
2. Parterna uppmuntras till att tillämpa konventionen på alla som utsätts för våld i hemmet. Parterna ska vid tillämpningen av bestämmelserna i konventionen ägna särskild uppmärksamhet åt kvinnor som utsätts för könsrelaterat våld.
3. Denna konvention gäller både i fredstid och under väpnad konflikt.

Artikel 3 – Definitioner

I denna konvention avses med

- a. våld mot kvinnor: ett brott mot de mänskliga rättigheterna och en form av diskriminering av kvinnor och avser varje fall av könsrelaterat våld som leder till, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk skada eller fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt lidande för kvinnor, inbegripet hot om sådana handlingar, tvång eller

godtyckligt frihetsberövande, oavsett om det sker i ett offentligt eller privat sammanhang,

- b. våld i hemmet: varje fall av fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt våld som utövas inom familjen eller i hemmiljön eller mellan makar eller partner eller före detta makar eller partner, oavsett om förövaren delar eller har delat bostad med brottsoffret eller inte,
- c. genus: de socialt konstruerade roller, beteenden, aktiviteter och attribut som ett visst samhälle anser passande för kvinnor respektive män,
- d. könsrelaterat våld mot kvinnor: våld som riktas mot en kvinna på grund av att hon är kvinna eller som drabbar kvinnor oproportionerligt,
- e. brottsoffer: varje fysisk person som utsätts för de handlingar som avses i punkterna a och b,
- f. kvinnor: omfattar även flickor under 18 år.

Artikel 4 – Grundläggande rättigheter, jämställdhet och icke-diskriminering

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att främja och skydda alla människors, särskilt kvinnors, rätt att leva utan att behöva utsättas för våld vare sig offentligt eller privat.
2. Parterna fördömer alla former av diskriminering av kvinnor och vidtar utan dröjsmål nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att förhindra diskriminering, särskilt genom att
 - i sina nationella grundlagar eller annan lämplig lagstiftning införa principen om jämställdhet mellan kvinnor och män och säkerställa att denna princip får genomslag i praktiken,
 - förbjuda diskriminering av kvinnor och använda sanktioner när det är lämpligt,
 - avskaffa lagar och praxis som diskriminerar kvinnor.
3. Parterna ska tillämpa bestämmelserna i denna konvention, särskilt åtgärderna för att skydda brottsoffrens rättigheter, utan åtskillnad såsom på grund av kön, genus, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, tillhörighet till en nationell minoritet, förmögenhet, börd, sexuell läggning, könsidentitet, ålder, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, civilstånd, status som migrant eller flykting eller ställning i övrigt.
4. Särskilda åtgärder som är nödvändiga för att förebygga och skydda kvinnor mot könsrelaterat våld ska inte betraktas som diskriminering enligt denna konvention.

Artikel 5 – Statens skyldigheter och tillbörlig aktsamhet

1. Parterna ska inte medverka till några som helst våldshandlingar mot kvinnor utan säkerställa att myndigheter, tjänstemän, ombud, institutioner och andra aktörer som handlar på uppdrag av staten handlar i enlighet med denna skyldighet.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att med tillbörlig aktsamhet förebygga, utreda, straffa och gottgöra våldshandlingar som faller inom ramen för denna konvention och som begås av icke-statliga aktörer.

Artikel 6 – Genusmedvetet förhållningssätt

Parterna ska åta sig att anlägga ett genusperspektiv då de införlivar och utvärderar konsekvenserna av bestämmelserna i denna konvention och att främja och effektivt tillämpa principer om jämställdhet mellan kvinnor och män och att stärka kvinnors ställning.

Kapitel II – Integrerad politik och datainsamling

Artikel 7 – Omfattande och samordnad politik

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att anta och genomföra en nationell, effektiv, omfattande och samordnad politik som innefattar alla lämpliga åtgärder för att förebygga och bekämpa alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention och bemöta våld mot kvinnor utifrån ett helhetsperspektiv.
2. Parterna ska säkerställa att den politik som avses i punkt 1 sätter brotts-offrets rättigheter i centrum vid alla åtgärder och att den genomförs genom ett effektivt samarbete mellan alla berörda myndigheter, institutioner och organisationer.
3. De åtgärder som vidtas enligt denna artikel ska där så är lämpligt omfatta alla berörda aktörer, såsom regeringsorgan, de nationella, regionala och lokala beslutande församlingarna och myndigheterna, nationella människorättsinstitutioner och organisationer i det civila samhället.

Artikel 8 – Ekonomiska resurser

Parterna ska anslå lämpliga ekonomiska resurser och personalresurser för att den integrerade politiken, åtgärderna och programmen för att förebygga och bekämpa alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention ska kunna genomföras på ett adekvat sätt, inbegripet sådant som utförs av frivilligorganisationer och det civila samhället.

Artikel 9 – Frivilligorganisationer och det civila samhället

Parterna ska på alla nivåer erkänna, uppmuntra och stödja det arbete som berörda frivilligorganisationer och det civila samhället utför för att bekämpa våld mot kvinnor och skapa ett effektivt samarbete med dessa organisationer.

Artikel 10 – Samordningsorgan

1. Parterna ska utse eller inrätta ett eller flera offentliga organ som ansvarar för att samordna, genomföra, bevaka och utvärdera politiken och åtgärderna för att förebygga och bekämpa alla former av våld som omfattas av denna konvention. Dessa organ ska samordna insamlingen av de uppgifter som avses i artikel 11, analysera och sprida resultaten.

2. Parterna ska säkerställa att de organ som utses eller inrättas i enlighet med denna artikel får allmän information om de åtgärder som vidtas enligt kapitel VIII.

3. Parterna ska säkerställa att de organ som utses eller inrättas i enlighet med denna artikel kan kommunicera direkt med varandra och främja förbindelserna med deras motsvarigheter i andra parter.

Artikel 11 – Datainsamling och forskning

1. För att genomföra denna konvention ska parterna åta sig att

- regelbundet samla in uppdelade relevanta statistiska uppgifter om ärenden om alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention,
- stödja forskning om alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention för att ta reda på våldets grundorsaker, konsekvenser och förekomst och antal fällande domar samt hur effektiva åtgärderna för att genomföra denna konvention är.

2. Parterna ska sträva efter att regelbundet utföra befolkningsbaserade undersökningar för att bedöma den allmänna förekomsten av och utvecklingstendenser för alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention.

3. Parterna ska förse den expertgrupp som avses i artikel 66 i denna konvention med de insamlade uppgifterna enligt denna artikel för att stimulera ett internationellt samarbete och göra internationella riktmärken möjliga.

4. Parterna ska säkerställa att de insamlade uppgifterna enligt denna artikel görs tillgängliga för allmänheten.

Kapitel III – Förebyggande

Artikel 12 – Allmänna skyldigheter

1. Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att främja förändringar i kvinnors och mäns sociala och kulturella beteendemönster i syfte att utrota fördomar, sedvänjor, traditioner och all annan praxis som utgår från föreställningen om kvinnors underordning eller från stereotypa roller för kvinnor och män.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att förebygga alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention och som utövas av en fysisk eller juridisk person.
3. Alla åtgärder som vidtas enligt detta kapitel ska genomföras med beaktande av de särskilda behov som vissa personer har på grund av särskilda omständigheter som har gjort dem särskilt utsatta. Alla brottsoffers mänskliga rättigheter ska sättas i centrum.
4. Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att uppmuntra alla samhällsmedlemmar, särskilt män och pojkar, att aktivt bidra till att förebygga alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention.
5. Parterna ska säkerställa att kultur, sedvänja, religion, tradition eller så kallad heder inte ska kunna betraktas som ett rättfärdigande av någon våldshandling som faller inom ramen för denna konvention.
6. Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att främja program och aktiviteter för att stärka kvinnors ställning, bland annat genom ökat medinflytande för kvinnor.

Artikel 13 – Ökad medvetenhet

1. Parterna ska regelbundet och på alla nivåer främja eller genomföra kampanjer och program för ökad medvetenhet, inbegripet i samarbete med nationella människorättsinstitutioner och jämställdhetsorgan, det civila samhället och frivilligorganisationer, särskilt kvinnoorganisationer, när så är lämpligt, för att öka allmänhetens medvetenhet om och förståelse för hur alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention tar sig uttryck, dess konsekvenser för barn och behovet av att förebygga detta våld.
2. Parterna ska säkerställa att informationen om vilka åtgärder som kan vidtas för att förebygga de våldshandlingar som faller inom ramen för denna konvention får stor spridning hos allmänheten.

Artikel 14 – Utbildning

1. Parterna ska, när det är lämpligt, vidta nödvändiga åtgärder för att utbildningsmaterial om till exempel jämställdhet mellan kvinnor och män, icke-stereotypa könsroller, ömsesidig respekt, fredlig lösning av konflikter i mellanmännsliga relationer, könsrelaterat våld mot kvinnor och rätten till personlig integritet, ska ingå i formella läroplaner på alla utbildningsnivåer och vara anpassade till elevernas utvecklingsförmåga.
2. Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att främja de principer som avses i punkt 1 i informell utbildningsverksamhet samt i idrotts-, kultur- och fritidsaktiviteter och i media.

Artikel 15 – Utbildning av yrkesgrupper

1. Parterna ska anordna eller förstärka lämplig utbildning för yrkesgrupper som kommer i kontakt med brottsoffer eller förövare av alla våldshandlingar som faller inom ramen för denna konvention om hur man kan förebygga och upptäcka sådant våld, jämställdhet mellan kvinnor och män, brottsoffrens behov och rättigheter, samt hur sekundär viktisering kan förebyggas.
2. Parterna ska verka för att den utbildning som avses i punkt 1 även omfattar utbildning i myndighetsamverkan för att möjliggöra en heltäckande och lämplig hantering av ärenden som innefattar sådant våld som faller inom ramen för denna konvention.

Artikel 16 – Förebyggande ingripanden och behandlingsprogram

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att inrätta eller stödja program som syftar till att förövare som har utövat våld i hemmet ska lära sig att inte bete sig våldsamt i mellanmännsliga relationer i avsikt att förebygga ytterligare våld och förändra ett våldsamt beteendemönster.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att inrätta eller stödja behandlingsprogram i avsikt att förebygga att förövare, särskilt sexualförbrytare, begår nya brott.
3. När parterna vidtar de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 ska de säkerställa att stöd till brottsoffren samt deras säkerhet och mänskliga rättigheter ska komma i första hand och att dessa program, när det är lämpligt, inrättas och genomförs i nära samarbete med specialiserade stödtjänster för brottsoffer.

Artikel 17 – Den privata sektorns och mediernas deltagande

1. Parterna ska uppmuntra den privata sektorn, sektorn för informations- och kommunikationsteknik och medierna, med vederbörlig hänsyn till

yttrandefriheten och deras oberoende, att delta i utvecklingen och genomförandet av politiken och att fastställa riktlinjer och normer för självreglering för att förebygga våld mot kvinnor och för att stärka respekten för kvinnors värdighet.

2. Parterna ska, i samarbete med aktörer inom den privata sektorn, utveckla och främja barns, föräldrars och lärares kunskaper om hur de bör hantera den informations- och kommunikationsteknikmiljö som ger tillgång till förnedrande innehåll av sexuell eller våldsam karaktär och som kan vara skadlig.

Kapitel IV – Skydd och stöd

Artikel 18 – Allmänna skyldigheter

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att skydda alla brottsoffer mot ytterligare våldshandlingar.

2. Parterna ska, i enlighet med nationell rätt, vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att alla berörda myndigheter, inbegripet domstolar, åklagare, brottsbekämpande myndigheter, lokala och regionala myndigheter samt frivilligorganisationer och andra berörda organisationer och verksamheter, kan samarbeta effektivt med varandra för att skydda och stödja brottsoffer och vittnen till alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention, vilket också innefattar att erbjuda allmänna och specialiserade stödtjänster i enlighet med artiklarna 20 och 22 i denna konvention.

3. Parterna ska säkerställa att de åtgärder som vidtas enligt detta kapitel

- utgår från en genusteoretisk förståelse av våld mot kvinnor och våld i hemmet och fokuserar på brottsoffrets mänskliga rättigheter och säkerhet,
- utgår från en helhetssyn som tar hänsyn till relationen mellan brottsoffren, förövarna, barnen och den sociala miljö de lever i,
- syftar till att undvika sekundär viktimisering,
- syftar till att stärka de våldsutsatta kvinnornas ställning och att de ska bli ekonomiskt oberoende,
- ser till att olika skydds- och stödtjänster finns i samma lokaler när så är lämpligt,
- tillgodoser särskilt utsatta personers särskilda behov, inbegripet när barn är brottsoffer, och att göra åtgärderna tillgängliga för dem.

4. Tjänsterna ska tillhandahållas oavsett om brottsoffret vill göra en anmälan eller vittna mot förövaren eller inte.

5. Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att ge konsulärt och annat skydd och stöd till sina medborgare och andra brottsoffer som är berättigade till sådant skydd i överensstämmelse med sina åtaganden enligt internationell rätt.

Artikel 19 – Upplysningar

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att brottsoffer skyndsamt och på ett språk som de förstår får adekvat information om vilka stödtjänster och rättsliga åtgärder som finns.

Artikel 20 – Allmänna stödtjänster

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att personer som har utsatts för våld har tillgång till tjänster som underlättar deras återhämtning. Dessa åtgärder ska, när det behövs, omfatta tjänster som juridisk och psykologisk rådgivning, ekonomiskt bistånd, boende, utbildning, fortbildning och hjälp med att hitta en anställning.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att brottsoffer har tillgång till en hälso- och sjukvård och socialtjänst som har tillräckliga resurser och personal som är utbildad för att hjälpa brottsoffer och kan hänvisa dem till lämpliga tjänster.

Artikel 21 – Hjälp vid enskilda/kollektiva klagomål

Parterna ska säkerställa att brottsoffer har information om och tillgång till tillämpliga regionala och internationella mekanismer för enskilda/kollektiva klagomål. Parterna ska verka för att brottsoffer får lyhörd och kunnig hjälp när de lägger fram sina klagomål.

Artikel 22 – Specialiserade stödtjänster

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att ordna så att personer som har utsatts för någon av de våldshandlingar som faller inom ramen för denna konvention får tillgång till omedelbara, kort- och långsiktiga specialiserade stödtjänster, med lämplig geografisk spridning.

2. Parterna ska ordna så att alla kvinnor som har utsatts för våld och deras barn får tillgång till specialiserade stödtjänster för kvinnor.

Artikel 23 – Skyddat boende

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att tillhandahålla lämpliga och lättillgängliga skyddade boenden i tillräckligt antal så att brottsoffren ska vara trygga och för att aktivt vända sig till brottsoffer, särskilt kvinnor och deras barn.

Artikel 24 – Hjälptelefon

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att inrätta nationella hjälptelefoner som är gratis och bemannade dygnet runt alla dagar i veckan för att ge råd till den som söker stöd, konfidentiellt eller med vederbörlig hänsyn till hans eller hennes anonymitet, beträffande alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention.

Artikel 25 – Hjälp till personer som har utsatts för sexuellt våld

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att inrätta lämpliga och lättillgängliga mottagningscenter i tillräckligt antal för personer som har blivit våldtagna eller utsatta för sexuellt våld så att en medicinsk och rättsmedicinsk undersökning ska kunna göras och traumastöd och rådgivning ska kunna erbjudas.

Artikel 26 – Skydd och hjälp för barnvittnen

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att skydd och stödtjänster för brottsoffer tillhandahålls med vederbörlig hänsyn till barns rättigheter och behov när de har bevittnat sådant våld som faller inom ramen för denna konvention.

2. De åtgärder som vidtas i enlighet med denna artikel ska omfatta ålder Anpassad psykosocial rådgivning för barn som har bevittnat sådant våld som faller inom ramen för denna konvention och ska genomföras med hänsyn till barnets bästa.

Artikel 27 – Underrättelser

Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att uppmuntra personer som har bevittnat en sådan våldshandling som faller inom ramen för denna konvention eller som har rimlig anledning att anta att en sådan handling kan komma att begås eller att ytterligare våldshandlingar kan förväntas, att anmäla detta till behöriga organisationer eller myndigheter.

Artikel 28 – Anmälan av yrkesgrupper

Parterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de regler om tystnadsplikt som den nationella lagstiftningen uppställer för vissa yrkesgrupper inte utgör ett hinder för möjligheten att under särskilda omständigheter göra en anmälan till behöriga organisationer eller myndigheter om de har rimlig anledning att anta att en allvarlig våldshandling som faller inom ramen för denna konvention har begåtts och att ytterligare allvarliga våldshandlingar kan förväntas.

Kapitel V – Materiell rätt

Artikel 29 – Civilrättsliga processer och medel

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att ge brottsoffren tillgång till adekvata civilrättsliga medel mot förövaren.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att ge brottsoffren, i enlighet med allmänna principer i internationell rätt, tillgång till adekvata civilrättsliga medel mot en myndighet som inte har fullgjort sin skyldighet att vidta de nödvändiga förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder som faller inom myndighetens ansvarsområde.

Artikel 30 – Ersättning

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att brottsoffer har rätt att begära skadestånd av förövare till någon av de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention.
2. Adekvat statlig ersättning ska tillerkännas personer som har drabbats av svår kroppsskada eller allvarligt försämrad hälsa, i den mån skadan inte täcks av andra källor såsom förövaren, försäkringar eller statligt finansierad sjuk- och socialvård. Detta utesluter inte att parterna får återkräva ersättningen från förövaren så länge vederbörlig hänsyn tas till brottsoffrets säkerhet.
3. 3 Åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 2 ska säkerställa att ersättningen tillerkänns inom skälig tid.

Artikel 31 – Vårdnad, umgängesrätt och säkerhet

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att förekomsten av sådant våld som faller inom ramen för denna konvention beaktas när frågor om vårdnad av barn och barns umgängesrätt ska avgöras.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att utövandet av umgängesrätt eller vårdnad inte äventyrar brottsoffrets eller barnens rättigheter och säkerhet.

Artikel 32 – Civilrättsliga konsekvenser av tvångsäktenskap

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att äktenskap som ingås under tvång kan upphävas, ogiltigförklaras eller upplösas utan att detta blir oskäligt ekonomiskt och administrativt betungande för brottsoffret.

Artikel 33 – Psykiskt våld

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att uppsåtliga gärningar som innebär en allvarlig kränkning av en persons psykiska integritet genom tvång eller hot är straffbelagda.

Artikel 34 – Stalking

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att uppsåtliga gärningar som innebär ett upprepat hotfullt beteende gentemot en annan person och som orsakar att han eller hon känner fruktan för sin säkerhet är straffbelagda.

Artikel 35 – Fysiskt våld

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att uppsåtliga gärningar som innebär att fysiskt våld utövas mot en annan person är straffbelagda.

Artikel 36 – Sexuellt våld, inbegripet våldtäkt

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:
 - a. Att sexuellt penetrera en annan persons kropp vaginalt, analt eller oralt med en kroppsdel eller ett föremål utan dennes samtycke.
 - b. Att utföra andra handlingar av sexuell karaktär med en person utan dennes samtycke.
 - c. Att förmå en annan person att utföra handlingar av sexuell karaktär med en tredje person utan dennes samtycke.
2. Samtycke ska lämnas av egen fri vilja och bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.
3. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i punkt 1 även gäller för gärningar som begås mot tidigare eller nuvarande makar eller partner som erkänns i nationell rätt.

Artikel 37 – Tvångsäktenskap

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att uppsåtliga gärningar som består i att tvinga en vuxen person eller ett barn att ingå äktenskap är straffbelagda.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att uppsåtliga gärningar som består i att förleda en vuxen

person eller ett barn till en annan parts eller stats territorium där han eller hon inte är bosatt i syfte att den vuxna personen eller barnet ska tvingas ingå äktenskap är kriminaliserade.

Artikel 38 – Kvinnlig könsstympning

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a. Att skära bort eller på annat sätt stympa hela eller delar av en kvinnas yttre eller inre blygdläppar eller klitoris.
- b. Att tvinga eller förmå en kvinna att genomgå någon av de handlingar som anges i punkt a.
- c. Att mana, tvinga eller förmå en flicka att genomgå någon av de handlingar som anges i punkt a.

Artikel 39 – Tvångsabortering och tvångssterilisering

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:

- a. Att utföra en abort på en kvinna utan att hon på förhand har lämnat ett informerat samtycke.
- b. Att utföra ett kirurgiskt ingrepp som har till syfte eller följd att en kvinnas naturliga fortplantningsförmåga upphävs utan att hon på förhand har lämnat ett informerat samtycke eller har förstått proceduren.

Artikel 40 – Sexuella trakasserier

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att alla oönskade former av verbalt, icke-verbalt eller fysiskt beteende av sexuell karaktär som har till syfte eller följd att en persons värdighet kränks, särskilt genom att skapa en skrämmande, fientlig, förnedrande, kränkande eller stötande miljö, kan leda till straffrättsliga eller andra rättsliga sanktioner.

Artikel 41 – Medhjälp och försök

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att fastställa att uppsåtlig medhjälp till någon av de gärningar som är straffbelagda i enlighet med artiklarna 33, 34, 35, 36, 37, 38 a och 39 i denna konvention utgör brottsliga gärningar.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att fastställa att uppsåtliga försök till att begå de gärningar som avses i artiklarna 35, 36, 37, 38 a och 39 i denna konvention utgör brottsliga gärningar.

Artikel 42 – Oacceptabelt rättfärdigande av brott, inbegripet brott begångna i den så kallade hederns namn

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att kultur, sedvänja, religion, tradition eller så kallad heder inte i straffrättsliga förfaranden som inleds när sådana våldshandlingar har begåtts får betraktas som ett rättfärdigande av sådana våldshandlingar. Detta omfattar särskilt påståenden om att brottsoffret har överträtt kulturella, religiösa, sociala eller traditionella normer eller sedvänjor för vad som kan anses vara passande.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att om en person förmår ett barn att utföra någon av de handlingar som avses i punkt 1 ska detta inte minska personens straffrättsliga ansvar för de begångna handlingarna.

Artikel 43 – Straffbestämmelsernas tillämpning

De gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention ska utgöra brott oavsett vilket slags förhållande brottsoffret och förövaren har till varandra.

Artikel 44 – Domsrätt

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att fastställa dess jurisdiktion beträffande någon av de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention, när brottet har begåtts

- a. inom dess territorium eller
- b. ombord på ett fartyg som för flagg från den parten eller
- c. ombord på ett luftfartyg som är registrerat enligt den partens lagar eller
- d. av en av dess medborgare eller
- e. av en person som har sin hemvist inom dess territorium.

2. Parterna ska sträva efter att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att fastställa jurisdiktion beträffande någon av de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention, när brottet har begåtts mot en av dess medborgare eller en person som har sin hemvist inom dess territorium.

3. Beträffande lagföring av de brott som fastställs i artiklarna 36, 37, 38 och 39 i denna konvention, ska parterna vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att deras jurisdiktion inte är underkastad villkoret att gärningarna ska vara straffbara inom det territorium där de har utförts.

4. Beträffande lagföring av de brott som fastställs i artiklarna 36, 37, 38 och 39 i denna konvention, ska parterna vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att deras jurisdiktion beträffande punkterna 1.d och e inte är underkastad villkoret att åtal endast kan väckas efter anmälan från brottsoffret eller angivelse från staten där brottet har begåtts.

5. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att fastställa deras jurisdiktion beträffande de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention, i de fall då en uppgiven gärningsman befinner sig inom deras territorium och de inte utlämnar honom eller henne till en annan part, enbart på grund av hans eller hennes nationalitet.

6. När fler än en part hävdar jurisdiktion beträffande en gärning som är straffbelagd i enlighet med denna konvention ska de berörda parterna, där så är lämpligt, samråda med målsättningen att bestämma den lämpligaste behörigheten för lagföring.

7. Om inte annat följer av allmänna bestämmelser i internationell rätt, utesluter inte denna konvention straffrättslig jurisdiktion som utövas av en part i enlighet med den nationella rätten.

Artikel 45 – Påföljder och åtgärder

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention beläggs med effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner med hänsyn till deras svårhetsgrad. Dessa sanktioner ska, när så är lämpligt, omfatta påföljder som medför frihetsberövande vilket kan leda till utlämning.

2. Parterna får vidta andra åtgärder när det gäller förövare, till exempel

- att övervaka dömda personer eller hålla dem under tillsyn,
- att dra in rättigheter som härrör från föräldraskapet, om barnets bästa, vilket kan omfatta brottsoffrets säkerhet, inte kan garanteras på något annat sätt.

Artikel 46 – Försvarande omständigheter

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att följande omständigheter, såtillvida de inte redan utgör en del av brottsrekvisiten, i överensstämmelse med tillämpliga bestämmelser i nationell rätt, kommer att tas under övervägande som försvarande omständigheter när påföljd ska bestämmas för de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention:

a. Att brottet har begåtts mot en maka/make eller partner eller före detta maka/make eller partner, i enlighet med nationell lagstiftning, av en

familjemedlem, en person som bor tillsammans med brottsoffret eller en person som har missbrukat sin ställning.

- b. Att brottet, eller liknande brott, har begåtts vid upprepade tillfällen.
- c. Att brottet har begåtts mot en person som var särskilt utsatt på grund av vissa omständigheter.
- d. Att brottet har begåtts mot eller i närvaro av ett barn.
- e. Att brottet har begåtts av två eller flera personer tillsammans.
- f. Att brottet har föregåtts eller åtföljts av extremt våld.
- g. Att brottet har begåtts med hjälp av vapen eller under vapenhot.
- h. Att brottet har orsakat brottsoffret allvarlig fysisk eller psykisk skada.
- i. Att förövaren tidigare har dömts för samma slags brott.

Artikel 47 – Domar meddelade av en annan part

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att skapa möjlighet att beakta lagakraftvunna domar som har meddelats av en annan part och som avser gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention när påföljden ska bestämmas.

Artikel 48 – Förbud mot tvingande alternativa tvistlösningsprocesser eller påföljder

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att förbjuda tvingande alternativa tvistlösningsprocesser, inbegripet medling och förlikning, när det gäller alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till förövarens förmåga att fullgöra sina ekonomiska åtaganden gentemot brottsoffret om böter utdöms.

Kapitel VI – Utredning, lagföring, processrätt och skyddsåtgärder

Artikel 49 – Allmänna skyldigheter

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att utredningar och rättsliga förfaranden vid alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention genomförs utan oskäligt dröjsmål och med beaktande av brottsoffrets rättigheter i alla delar av rättsprocessen.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder, i enlighet med de mänskliga rättigheternas grundläggande principer och med

beaktande av en genusteoretisk förståelse av våldet, för att säkerställa att de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention utreds och lagförs effektivt.

Artikel 50 – Omedelbara insatser, förebyggande och skydd

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att de ansvariga brottsbekämpande myndigheterna skyndsamt och på lämpligt sätt kan erbjuda brottsoffer adekvat och omedelbart skydd vid alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att de ansvariga brottsbekämpande myndigheterna skyndsamt och på lämpligt sätt arbetar för att förebygga och erbjuda skydd mot alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention, inbegripet genom att vidta förebyggande operativa åtgärder och samla in bevis.

Artikel 51 – Riskbedömning och riskhantering

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att alla berörda myndigheter gör en bedömning av om liv riskeras, hur allvarlig situationen är och risken för upprepat våld i syfte att förhindra detta och vid behov ge samordnat skydd och stöd.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att vid den bedömning som avses i punkt 1, i alla delar av utredningen och vid tillämpningen av skyddsåtgärder, vederbörlig hänsyn tas till om förövarna av sådana våldshandlingar som faller inom ramen för denna konvention innehar eller har tillgång till skjutvapen.

Artikel 52 – Akuta förbudsåtgärder

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att behöriga myndigheter bemyndigas att, i situationer av överhängande fara, besluta om att den som utövar våld i hemmet under tillräckligt lång tid måste lämna den bostad som brottsoffret eller personen som riskerar att utsättas för våld bor i och att förbjuda förövaren att gå in i bostaden eller kontakta brottsoffret eller den person som riskerar att utsättas för våld. Säkerheten för brottsoffren eller de personer som riskerar att utsättas för våld ska prioriteras vid åtgärder som vidtas i enlighet med denna artikel.

Artikel 53 – Besöksförbud

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att beslut om lämpliga besöksförbud är tillgängliga för personer som har utsatts för våld som faller inom ramen för denna konvention.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att de besöksförbud som avses i punkt 1

- är tillgängliga för omedelbart skydd och utan att vara oskäligt ekonomiskt eller administrativt betungande för brottsoffret,
- utfärdas för en viss period eller tills beslutet ändras eller upphävs,
- utfärdas ex parte och med omedelbar verkan när så är nödvändigt,
- är tillgängliga oberoende av, eller utöver, andra rättsliga förfaranden,
- får presenteras i efterföljande rättsliga förfaranden.

3. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att överträdelse av besöksförbud som har utfärdats enligt punkt 1 är föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande straffrättsliga eller andra rättsliga sanktioner.

Artikel 54 – Utredningar och bevis

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att bevis som hänför sig till brottsoffrets tidigare sexuella erfarenheter och beteende endast är tillåtet i alla civil- och straffrättsliga förfaranden när det är av betydelse och nödvändigt.

Artikel 55 – Förfaranden ex parte och ex officio

1. Parterna ska säkerställa att utredningar eller lagföring av de brott som avses i artiklarna 35, 36, 37, 38 och 39 i denna konvention inte förutsätter att brottsoffret anmäler det eller anger brottet till åtal, om brottet helt eller delvis har begåtts inom partens territorium samt att förfarandet får fortsätta även om brottsoffret tar tillbaka sin utsaga eller sin angivelse.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att, i enlighet med de villkor som ställs upp i nationell rätt, säkerställa att statliga och ickestatliga organisationer och rådgivare i frågor som rör våld i hemmet ges möjlighet att hjälpa och/eller stödja brottsoffer, om de så önskar, under utredningar och rättsliga förfaranden som avser de brott som faller inom ramen för denna konvention.

Artikel 56 – Skyddsåtgärder

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att skydda brottsoffrens rättigheter och intressen, inbegripet deras särskilda behov som bevispersoner, under alla stadier i utredningar och rättsliga förfaranden, främst genom att:

- a. Vidta åtgärder för att ge dem, samt deras familjer och vittnen, skydd mot hotelser, hämnd och upprepad viktimisering.

- b. Säkerställa att brottsoffren informeras, åtminstone i de fall då brottsoffren och deras familjer kan befinna sig i fara, om förövaren flyr eller när denne har blivit temporärt eller slutligt frigiven.
 - c. Informera dem, enligt villkoren i nationell rätt, om deras rättigheter och de tjänster som står till deras förfogande och uppföljningen av deras anmälan, åtalspunkterna, de allmänna framstegen i utredningen eller förfarandet och deras roll i detta samt utfallet i deras mål.
 - d. Göra det möjligt för brottsoffer, på ett sätt som är förenligt med nationella processrättsliga regler, att höras, inge bevis och få sina åsikter och behov och sin sak presenterade, direkt eller via en mellanhand, och prövade.
 - e. Tillhandahålla brottsoffer lämpliga stödtjänster så att deras rättigheter och intressen presenteras och beaktas i vederbörlig ordning.
 - f. Säkerställa att åtgärder kan vidtas för att skydda brottsoffrens integritet och bild.
 - g. Säkerställa att kontakter mellan brottsoffer och förövare om möjligt undviks i domstolens och polismyndighetens lokaler.
 - h. Förse brottsoffer med oberoende och kompetenta tolkar när brottsoffren är parter i förfarandet eller när de ger in bevis.
 - i. Göra det möjligt för brottsoffer att, i enlighet med reglerna i nationell rätt, höras i bevissyfte i rättssalen utan att behöva närvara eller åtminstone utan att den misstänkta förövaren är närvarande, särskilt genom att använda lämplig kommunikationsteknik när sådan är tillgänglig.
2. Särskilda skyddsåtgärder med beaktande av barnets bästa ska vidtas, när så är lämpligt, för barn som är brottsoffer eller vittnen till våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Artikel 57 – Rättshjälp

Parterna ska vidta åtgärder för rätt till juridiskt biträde och kostnadsfri rättshjälp för brottsoffer enligt de villkor som ställs upp i nationell rätt.

Artikel 58 – Preskriptionsregler

Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att preskriptionstiderna avseende gärningar som är straffbelagda i enlighet med artiklarna 36, 37, 38 och 39 i denna konvention ska fortsätta att löpa under en tidsperiod som är tillräcklig och som står i proportion till det aktuella brottets svårhetsgrad, för att rättegången ska kunna inledas på ett effektivt sätt efter det att brottsoffret har uppnått myndighetsålder.

Kapitel VII – Migration och asyl

Artikel 59 – Uppehållstillstånd

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att brottsoffer, vars rätt att vistas i landet är beroende av makan/maken eller partnern enligt nationell lagstiftning, vid upplösning av äktenskapet eller förhållandet och under särskilt svåra omständigheter, efter ansökan kan beviljas ett självständigt uppehållstillstånd oberoende av hur länge äktenskapet eller förhållandet har varat. Villkoren för att bevilja det självständiga uppehållstillståndet och dess längd fastställs i nationell lagstiftning.
2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att brottsoffer har möjlighet till uppskov i utvisningsförfaranden, som inletts med anledning av en uppehållsrätt som är beroende av att makan/maken eller partnern enligt nationell rätt har rätt att vistas i landet, för att kunna ansöka om ett självständigt uppehållstillstånd.
3. Parterna ska utfärda ett förnyelsebart uppehållstillstånd till brottsoffer i endera av följande situationer, eller i båda:
 - a. När den behöriga myndigheten anser att deras vistelse är nödvändig på grund av deras personliga situation.
 - b. När den behöriga myndigheten anser att deras vistelse krävs för deras samarbete med de behöriga myndigheterna i utredningsförfaranden eller straffrättsliga förfaranden.
4. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att offer för tvångsäktenskap som har förts till ett annat land för att ingå äktenskap och som, på grund av detta, har förlorat sin rätt att vistas i det land där de har sin hemvist, kan återfå denna rätt.

Artikel 60 – Könrelaterade asylansökningar

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att könrelaterat våld mot kvinnor kan betraktas som en form av förföljelse i den mening som avses i artikel 1 A 2) i 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning och som en form av allvarligt hot som kan ge rätt till alternativt/subsidiärt skydd.
2. Parterna ska säkerställa att varje grund i konventionen tolkas utifrån ett genusperspektiv och att sökanden beviljas flyktingstatus i enlighet med tillämpliga instrument då det kan fastställas att rädslan för förföljelse kan kopplas till en eller flera av dessa grunder.

3. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att utveckla mottagningsförfaranden och stödtjänster för asylsökanden där hänsyn tas till genusperspektivet samt riktlinjer och asylförfaranden utifrån ett genusperspektiv, inbegripet för bestämning av en persons flyktingstatus och ansökan om internationellt skydd.

Artikel 61 – Non-refoulement

1. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att respektera principen om non-refoulement i överensstämmelse med befintliga skyldigheter enligt internationell rätt.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att kvinnor som har utsatts för våld och som är i behov av skydd, oavsett deras ställning eller hemvist, under inga omständigheter får skickas tillbaka till ett land där deras liv riskeras eller där de kan utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Kapitel VIII – Internationellt samarbete

Artikel 62 – Allmänna principer

1. Parterna ska, i enlighet med bestämmelserna i denna konvention och med tillämpning av gällande internationella och regionala instrument om samarbete i civil- och straffrättsliga frågor, överenskommelser på grundval av enhetlig eller ömsesidig lagstiftning och nationell rätt, samarbeta med varandra i största möjliga utsträckning, i syfte att

- a. förebygga, bekämpa och lagföra alla former av våld som faller inom ramen för denna konvention,
- b. skydda och stödja brottsoffer,
- c. utreda eller inleda förfaranden gällande de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention,
- d. verkställa relevanta civil- och straffrättsliga avgöranden som har meddelats av parternas rättsliga myndigheter, inbegripet beslut om besöksförbud.

2. Parterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att säkerställa att en person som har utsatts för en gärning som är straffbelagd i enlighet med denna konvention och som har begåtts inom en parts territorium där han eller hon inte är bosatt kan göra en anmälan till behöriga myndigheter i bosättningsstaten.

3. Om en part, som kräver ett avtal för ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, utlämning eller verkställighet av civil- eller straffrättsliga avgöranden som har

meddelats av en annan part i denna konvention, får en förfrågan om sådant rättsligt samarbete från en part med vilken den inte har ingått något sådant avtal, kan denna konvention betraktas som rättslig grund för ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, utlämning eller verkställighet av civil- eller straffrättsliga avgöranden som har meddelats av den andra parten när det gäller de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention.

4. Parterna ska sträva efter att i sina biståndsprogram som har utarbetats till förmån för tredje stat, där så är lämpligt, införliva förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, inbegripet att ingå bilaterala och multilaterala avtal med tredje stat i syfte att främja skyddet av brottsoffer i enlighet med artikel 18.5.

Artikel 63 – Åtgärder beträffande personer som riskerar att utsättas för våld

När en part, med stöd av upplysningar som den har till sitt förfogande, har skälig anledning att tro att det finns en omedelbar risk för att en person kan komma att utsättas för någon av de våldshandlingar som avses i artiklarna 36, 37, 38 och 39 i denna konvention inom en annans territorium, uppmantras den part som har upplysningarna att skyndsamt överföra dem till den senare parten i syfte att säkerställa att lämpliga skyddsåtgärder vidtas. I förekommande fall ska dessa upplysningar innehålla uppgifter om vilken typ av skydd som den utsatta personen åtnjuter.

Artikel 64 – Upplysningar

1. Den anmodade parten ska utan dröjsmål upplysa den begärande parten om det slutliga resultatet av åtgärder som vidtas enligt detta kapitel. Den anmodade parten ska också utan dröjsmål upplysa den begärande parten om eventuella omständigheter som gör att den önskade åtgärden inte kan utföras eller avsevärt kan försenas.

2. En part kan utan föregående begäran, inom ramen för sin nationella lagstiftning, till en part lämna upplysningar som den har fått i sina egna utredningar, om den anser att ett avslöjande av dessa upplysningar kan hjälpa den mottagande parten att förebygga de gärningar som är straffbelagda i enlighet med denna konvention eller att inleda eller genomföra utredningar eller förfaranden beträffande sådana gärningar eller som kan ge anledning till en begäran om samarbete från den parten enligt detta kapitel.

3. En part som tar emot upplysningar i enlighet med punkt 2 ska skicka denna information till sina behöriga myndigheter så att förfaranden kan inledas om det anses lämpligt eller så att upplysningarna kan beaktas i relevanta civil- och straffrättsliga förfaranden.

Artikel 65 – Dataskydd

Personuppgifter ska lagras och användas i enlighet med de åtaganden som parterna har gjort genom konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (ETS nr. 108).

Kapitel IX – Övervakningsmekanism

Artikel 66 – Expertgrupp för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet

1. Expertgruppen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (the Group of Experts on action against violence against women and domestic violence, nedan kallad GREVIO) ska övervaka parternas tillämpning av denna konvention.
2. GREVIO ska bestå av minst 10 och högst 15 ledamöter, varvid en jämn könsfördelning och geografisk jämvikt samt tvärvetenskaplig sakkunskap ska beaktas. Partskommittén ska för en mandatperiod av fyra år, som ska kunna förnyas en gång, välja ledamöterna bland de kandidater som är medborgare i parterna och som parterna har nominerat.
3. Valet av de 10 första ledamöterna ska göras inom en period av ett år efter att denna konvention har trätt i kraft. Ytterligare fem ledamöter ska väljas efter den tjugofemte ratifikationen eller anslutningen.
4. Valet av ledamöter till GREVIO ska grundas på följande principer:
 - a. Ledamöterna ska väljas i ett öppet förfarande bland personer med gott moraliskt anseende och erkänd kompetens när det gäller mänskliga rättigheter, jämställdhet mellan kvinnor och män, våld mot kvinnor och våld i hemmet eller hjälp till och skydd av brottsoffer, eller som har påvisad yrkeserfarenhet på de områden som denna konvention omfattar.
 - b. Det får inte finnas två ledamöter av GREVIO som är medborgare i samma stat.
 - c. Ledamöterna bör företräda de viktigaste rättssystemen.
 - d. Ledamöterna bör företräda relevanta aktörer och myndigheter inom området för våld mot kvinnor och våld i hemmet.
 - e. Ledamöterna ska delta i sin personliga kapacitet och vara oberoende, opartiska vid utövandet sina funktioner och vara tillgängliga så att de kan uppfylla sina åligganden på ett effektivt sätt.
5. Förfarandet för val av ledamöter till GREVIO ska inom sex månader efter denna konventions ikraftträdande fastställas av Europarådets ministerkommitté efter samråd med parterna och sedan dessa har gett sitt enhälliga samtycke.

6. GREVIO ska anta sin egen arbetsordning.
7. Ledamöterna av GREVIO, och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök i enlighet med artikel 68.9 och 14 ska ges den immunitet och de privilegier som fastställs i bilagan till denna konvention.

Artikel 67 – Partskommitté

1. Partskommittén ska bestå av företrädare för parterna i konventionen.
2. Partskommittén ska sammankallas av Europarådets generalsekreterare. Dess första möte ska hållas inom ett år efter denna konventions ikraftträdande för att välja ledamöterna av GREVIO. Den ska sedan sammanträda på begäran av en tredjedel av parterna, partskommitténs ordförande eller generalsekreteraren.
3. Partskommittén ska anta sin egen arbetsordning.

Artikel 68 – Förfarande

1. Parterna ska till Europarådets generalsekreterare lämna in en rapport om lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som införlivar bestämmelserna i denna konvention. Rapporten ska bygga på ett frågeformulär som har utarbetats av GREVIO.
2. GREVIO ska ta ställning till den inlämnade rapporten i enlighet med punkt 1 med företrädare för den berörda parten.
3. Efterföljande utvärderingsförfaranden ska delas upp i omgångar, vars längd ska bestämmas av GREVIO. Vid början av varje omgång ska GREVIO välja ut de särskilda bestämmelser som ska ligga till grund för utvärderingen och skicka ut ett frågeformulär.
4. GREVIO ska fastställa det lämpligaste sättet att genomföra denna utvärdering. GREVIO kan bland annat anta ett frågeformulär för varje utvärderingsomgång, som ska ligga till grund för utvärderingen av parternas tillämpning av konventionen. Detta frågeformulär ska ställas till alla parter. Parterna ska besvara detta frågeformulär och eventuella andra krav på upplysningar från GREVIO.
5. GREVIO får ta emot information om tillämpningen av konventionen från frivilligorganisationer och det civila samhället samt från nationella institutioner till skydd för de mänskliga rättigheterna.
6. GREVIO ska ta vederbörlig hänsyn till befintlig information som är tillgänglig från andra regionala och internationella instrument och organ inom de områden som faller inom ramen för denna konvention.
7. När GREVIO antar ett frågeformulär för varje utvärderingsomgång ska expertgruppen ta vederbörlig hänsyn till befintlig datainsamling och forskning i parterna i enlighet med artikel 11 i denna konvention.

8. GREVIO får ta emot information om tillämpningen av konventionen från Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna, Europarådets parlamentariska församling och relevanta fackorgan, samt från organ som har inrättats enligt andra internationella instrument. Klagomål som förs fram till dessa organ och utfallet av dem kommer att göras tillgängliga för GREVIO.

9. GREVIO får som stöd, i samarbete med de nationella myndigheterna och med bistånd från oberoende nationella experter, anordna landbesök om erhållen information är otillräcklig eller i de fall som avses i punkt 14. Under dessa besök får GREVIO bistås av specialister inom särskilda områden.

10. GREVIO ska utarbeta ett rapportutkast med dess analys av tillämpningen av de bestämmelser som ligger till grund för utvärderingen och GREVIO:s råd och förslag om hur den berörda parten kan hantera påträffade problem. Rapportutkastet ska överlämnas till den granskade parten för kommentarer. GREVIO ska beakta partens kommentarer innan rapporten antas.

11. På grundval av all information som har erhållits och parternas kommentarer ska GREVIO anta sin rapport och sina slutsatser om de åtgärder som den berörda parten har vidtagit för att tillämpa bestämmelserna i denna konvention. Rapporten och slutsatserna ska skickas till den berörda parten och till partskommittén. GREVIO:s rapport och slutsatser ska offentliggöras sedan de antagits, tillsammans med eventuella kommentarer från den berörda parten.

12. Utan att tillämpningen av förfarandet i punkterna 1 till 8 påverkas, får partskommittén på grundval av GREVIO:s rapport och slutsatser anta de rekommendationer som riktas till parten i fråga a) om de åtgärder som ska vidtas för att genomföra GREVIO:s slutsatser, om så är nödvändigt med fastställande av ett datum då upplysningar om att de har genomförts ska vara inlämnade och b) i syfte att främja samarbetet med parten i fråga för en riktig tillämpning av denna konvention.

13. Om GREVIO erhåller tillförlitlig information som ger vid handen att en situation kräver omedelbara åtgärder för att förebygga eller begränsa omfattningen av eller antalet allvarliga överträdelser av konventionen, får expertgruppen begära att en särskild rapport snabbt ges in beträffande vilka åtgärder som har vidtagits för att förebygga ett allvarligt, omfattande eller varaktigt mönster av våld mot kvinnor.

14. Med beaktande av informationen som den berörda parten ger in samt all annan tillförlitlig information som GREVIO har till sitt förfogande, får GREVIO ge en eller flera av dess ledamöter i uppdrag att genomföra en brådskande utredning och rapportera till GREVIO. När det är motiverat och om parten samtycker får utredningen omfatta ett besök på partens territorium.

15. GREVIO ska gå igenom resultatet av den utredning som avses i punkt 14 och överlämna detta resultat till den berörda parten och, när så är lämpligt, till partskommittén och till Europarådets ministerkommitté tillsammans med eventuella kommentarer och rekommendationer.

Artikel 69 – Allmänna rekommendationer

GREVIO kan, när så är lämpligt, anta allmänna rekommendationer om tillämpningen av denna konvention.

Artikel 70 – Parlamentarisk medverkan vid övervakning

1. Nationella parlament ska erbjudas att delta i övervakningen av de åtgärder som vidtas för att tillämpa denna konvention.
2. Parterna ska lämna över GREVIO:s rapporter till sina nationella parlament.
3. Europarådets parlamentariska församling ska erbjudas att regelbundet följa upp tillämpningen av denna konvention.

Kapitel X – Förhållande till andra internationella instrument

Artikel 71 – Förhållande till andra internationella instrument

1. Denna konvention ska inte påverka de skyldigheter som följer av andra internationella instrument som parterna i denna konvention har anslutit sig till eller kommer att ansluta sig till och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras av denna konvention.
2. Parterna i denna konvention kan ingå bilaterala eller multilaterala överenskommelser med varandra i frågor som denna konvention behandlar i syfte att komplettera eller förstärka dess bestämmelser eller främja tillämpningen av de principer som konventionen inbegriper.

Kapitel XI – Ändringar i konventionen

Artikel 72 – Ändringar

1. Alla förslag till ändring i denna konvention som en part har utarbetat ska lämnas in till Europarådets generalsekreterare och vidarebefordras av honom eller henne till Europarådets medlemsstater, undertecknande stater, parter, Europeiska unionen, varje stat som har erbjudits att underteckna konventionen enligt bestämmelserna i artikel 75 samt varje stat som har erbjudits att ansluta sig till konventionen enligt bestämmelserna i artikel 76.
2. Europarådets ministerkommitté ska överväga den föreslagna ändringen och får anta ändringen med den majoritet som fastställs i artikel 20.d

i Europarådets stadga efter samråd med de konventionsstater som inte är medlemmar av Europarådet.

3. Varje textändring som ministerkommittén antar enligt punkt 2 ska vidarebefordras till parterna för godkännande.

4. Varje ändring som antas enligt punkt 2 träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om en månad efter den dag då samtliga parter har underrättat generalsekreteraren om sitt godkännande.

Kapitel XII – Slutbestämmelser

Artikel 73 – Konventionens verkan

Denna konventions bestämmelser ska inte hindra tillämpningen av bestämmelser i nationell rätt och bindande internationella instrument som är eller kan komma att träda i kraft enligt vilka mer förmånliga rättigheter tillerkänns eller kommer att tillerkännas den enskilde när det gäller att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Artikel 74 – Tvistlösning

1. Parterna i en tvist om tillämpningen eller tolkningen av bestämmelserna i denna konvention ska i första hand försöka lösa den genom förhandling, förlikning, skiljeförfarande eller med andra fredliga medel som parterna kommer överens om.

2. Europarådets ministerkommitté får inrätta tvistlösningsmekanismer som parterna i tvisten kan använda om de kommer överens om det.

Artikel 75 – Undertecknande och ikraftträdande

1. Denna konvention ska vara öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater, de stater som inte är medlemmar men som har deltagit i utarbetandet av den och Europeiska unionen.

2. Denna konvention ska ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande eller godkännandeinstrument ska deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

3. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då tio undertecknande stater, av vilka minst åtta är medlemmar av Europarådet, har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av konventionen enligt bestämmelserna i punkt 2.

4. För varje stat som avses i punkt 1 eller Europeiska unionen som senare uttryckt sitt samtycke till att vara bunden av konventionen träder denna i kraft

den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då dess ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument deponerades.

Artikel 76 – Anslutning till konventionen

1. Efter det att denna konvention har trätt i kraft kan Europarådets ministerkommitté, efter samråd med parterna i konventionen och efter att ha fått deras enhälliga samtycke, erbjuda en stat som inte är medlem av Europarådet och som inte har deltagit i utarbetandet av konventionen att ansluta sig till den genom ett beslut som tas med den majoritet som föreskrivs i artikel 20 d i Europarådets stadga och genom enhälligt beslut av ombuden för parterna som är berättigade att vara ledamöter i ministerkommittén.

2. För varje stat som ansluter sig till konventionen träder denna i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då dess anslutningsinstrument deponerades hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 77 – Territoriell tillämpning

1. Varje stat eller Europeiska unionen kan när den undertecknar denna konvention eller när den deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange för vilket eller vilka territorier konventionen ska gälla.

2. Varje part kan vid en senare tidpunkt, genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utvidga konventionens tillämpning till varje annat territorium som anges i förklaringen och för vars internationella förbindelser den är ansvarig eller för vars räkning den är bemyndigad att ingå förpliktelser. För ett sådant territorium träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot förklaringen.

3. Varje förklaring som har lämnats enligt de två föregående punkterna får, med avseende på ett i förklaringen angivet territorium, återtast genom en underrättelse ställd till Europarådets generalsekreterare. Återtagandet ska gälla från och med den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot underrättelsen.

Artikel 78 – Förbehåll

1. Inga förbehåll får göras med avseende på någon bestämmelse i denna konvention med undantag av förbehållen enligt punkterna 2 och 3.

2. Varje stat och Europeiska unionen får, vid undertecknandet eller vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument, i en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, förklara att den förbehåller sig rätten att inte tillämpa, eller att endast i särskilda fall eller under särskilda förhållanden, tillämpa de bestämmelser som föreskrivs i

- artikel 30.2,
- artikel 44.1 e, 3 och 4,
- artikel 55.1 med avseende på artikel 35 om ringa brott,
- artikel 58 med avseende på artiklarna 37, 38 och 39,
- artikel 59.

3. Varje stat och Europeiska unionen får, vid undertecknandet eller vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument, i en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, förklara att den förbehåller sig rätten att använda icke-straffrättsliga sanktioner, i stället för straffrättsliga påföljder, för de beteenden som avses i artiklarna 33 och 34.

4. Varje part får helt eller delvis återta ett förbehåll genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare. Denna förklaring träder i kraft den dag den tas emot av generalsekreteraren.

Artikel 79 – Giltighet och översyn av förbehåll

1. De förbehåll som avses i artikel 78.2 och 3 gäller i fem år från den dag då denna konvention träder i kraft för parten i fråga. Sådana förbehåll får emellertid förnyas med samma giltighetstid.

2. Arton månader före utgången av förbehållets giltighetstid ska Europarådets generalsekretariat underrätta parten i fråga om upphörandet. Senast tre månader före upphörandet ska parten meddela generalsekreteraren om den vidmakthåller, ändrar eller återtar sitt förbehåll. Om inget meddelande har lämnats av parten i fråga ska generalsekretariatet meddela parten att dess förbehåll anses ha förlängts automatiskt i sex månader. Om parten i fråga inte meddelar sin avsikt att vidmakthålla eller ändra sitt förbehåll före denna tids utgång, ska förbehållet upphöra att gälla.

3. Om en part gör ett förbehåll enligt artikel 78.2 och 3 ska den, innan den förnyar förbehållet eller på begäran, lämna GREVIO en förklaring om motiven för dess vidmakthållande.

Artikel 80 – Uppsägning

1. En part får när som helst säga upp denna konvention genom en underrättelse till Europarådets generalsekreterare om detta.

2. Uppsägningen ska gälla från och med den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader räknat från den dag då generalsekreteraren tog emot underrättelsen.

Artikel 81 – Underrättelser

Europarådets generalsekreterare ska underrätta Europarådets medlemsstater, stater som inte är medlemmar men som har deltagit i utarbetandet av konventionen, alla undertecknande stater, parter, Europeiska unionen och varje stat som har erbjudits att ansluta sig till konventionen om

- a. undertecknanden,
- b. deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument,
- c. datum för denna konventions ikraftträdande enligt artiklarna 75 och 76,
- d. ändringar som har antagits enligt artikel 72 och datumet då en sådan ändring träder i kraft,
- e. förbehåll och återtaganden av förbehåll enligt artikel 78,
- f. uppsägningar som har gjorts med stöd av bestämmelserna i artikel 80,
- g. andra handlingar, underrättelser eller meddelanden som avser denna konvention.

Upprättad i Istanbul den 11 maj 2011 på engelska och franska, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare ska översända bestyrkta kopior till var och en av Europarådets medlemsstater, till stater som inte är medlemmar men som har deltagit i utarbetandet av denna konvention, till Europeiska unionen samt till alla stater som har erbjudits att ansluta sig till konventionen.

Bilaga – Immunitet och privilegier (artikel 66)

1. Denna bilaga ska gälla för de medlemmar av GREVIO som anges i artikel 66 i konventionen och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök. I denna bilaga avses med andra medlemmar av delegationer som gör landbesök de oberoende nationella experter och specialister som anges i artikel 68.9 i konventionen, Europarådets personal och tolkar som är anställda av Europarådet och som följer med GREVIO under landbesöken.

2. Medlemmarna av GREVIO och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök ska, under den tid de utövar uppdrag som avser förberedelser

inför och genomförande av landbesök samt uppföljningen av dessa och resor i anslutning till dessa uppdrag, åtnjuta följande immunitet och privilegier:

- a. Immunitet som förhindrar att personen grips eller frihetsberövas och att det privata bagaget beslagtas och fullständig rättslig immunitet när det gäller tal och skrift och alla handlingar som utförs av dem i tjänsten.
- b. Befrielse från alla slags begränsningar av rörelsefriheten vid utresa från och återvändande till det land där personen har sin hemvist och inresa i och utresa från det land i vilket de utövar uppdrag och från registrering som utlänning i det land de besöker eller genom vilket de reser under utövandet av uppdraget.

3. Vid resor som genomförs under utövande av uppdrag ska medlemmarna av GREVIO och de andra medlemmar av delegationer som gör landbesök ges samma möjligheter avseende tull- och valutakontroll som utländska regeringars företrädare med tillfälliga uppdrag.

4. De dokument som avser utvärderingen av tillämpningen av konventionen och som genomförs av medlemmarna av GREVIO och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök ska vara okränkbara i den utsträckning de rör GREVIO:s verksamhet. GREVIO:s officiella skriftväxling och officiell kommunikation mellan medlemmarna av GREVIO och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök får inte spärras eller censureras.

5. För att medlemmarna av GREVIO och andra medlemmar av delegationer som gör landbesök ska tillförsäkras fullständig yttrandefrihet och fullständigt oberoende vid utövandet av uppdraget ska rättslig immunitet avseende tal och skrift och alla handlingar som de företar under utövandet av uppdraget fortsätta att gälla, även om personerna i fråga inte längre deltar i utövandet av sådana uppdrag.

6. Immunitet och privilegier beviljas de personer som avses i punkt 1 i denna bilaga för att ett oberoende utövande av uppdraget i GREVIO:s intresse ska kunna garanteras och inte för att gynna den enskilde. Europarådets generalsekreterare ska upphäva immuniteten för de personer som avses i punkt 1 i denna bilaga i varje fall där han eller hon anser att immuniteten skulle hindra rättskipningen och där den kan upphävas utan att det påverkar GREVIO:s intressen.

Bilaga 3 – Vidare läsning och resurser

Urval av resurser från Europarådet

Viktiga texter från Europarådets parlamentariska församling med hänvisning till Istanbulkonventionen

Resolution 2289 (2019) on the Istanbul Convention on violence against women: achievements and challenges, rapport från Zita Gurmai, föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 14908](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2233 (2018) on forced marriage in Europe, rapport från Béatrice Fresko-Rolfo (Monaco, ALDE) föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 14574](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2177 (2017) on putting an end to sexual violence and harassment of women in public space, rapport från Françoise Hetto-Gaasch (Luxemburg, PPE/CD), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 14337](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2159 (2017) on protecting refugee women and girls from gender-based violence, rapport från Gisela Wurm (Österrike, SOC), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 14284](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2135 (2016) on forced marriage in Europe, rapport från Béatrice Fresko-Rolfo (Monaco, ALDE), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 14135](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2101 (2016) on systematic collection of data on violence against women, rapport från Maria Edera Spadon (Italien, NR), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering [Dok. 13988](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2093 (2016) on recent attacks against women: the need for honest reporting and a comprehensive response, rapport från Jonas Gunnarsson (Sverige, SOC), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 13961](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 2084 (2015) on promoting best practices in tackling violence against women, rapport från Sahiba Gafarova (Azerbajdzjan, EC), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 13914](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 1963 (2013) och rekommendation 2030 (2013) samt ministerkommittén svar på den senare (Dok. 13504) on violence against women in Europe, rapport från José Mendes Bota (Portugal, PPE/CD), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 13349](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 1962 (2013) on stalking, rapport från Gisela Wurm (Österrike, SOC), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 13336](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 1861 (2012) on promoting the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, rapport från José Mendes Bota (Portugal, PPE/CD), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 12810](#) (Ej översatt till svenska).

Yttrande 280 (2011) on the Draft Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, rapport från José Mendes Bota (Portugal, EPP/CD), föredragande för kommittén för jämställdhet och icke-diskriminering, [Dok. 12530](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 1691 (2009) och rekommendation 1887 (2009) on rape of women, including marital rape, rapport från Marlene Rupprecht (Tyskland, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 12013](#) (Ej översatt till svenska).

Resolution 1654 (2009) och rekommendation 1861 (2009) on feminicides, rapport från Lydie Err (Luxemburg, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 11781](#) (Ej översatt till svenska)

Resolution 1635 (2008) och rekommendation 1847 (2008) "Combating violence against women: towards a Council of Europe convention", rapport från José Mendes Bota (Portugal, PPE/CD), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 11702](#) (Ej översatt till svenska).

Rekommendation 1777 (2007) on sexual assaults linked to "date-rape drugs", rapport från Maria Damanaki (Grekland, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 11038](#) (Ej översatt till svenska).

Rekommendation 1723 (2005) on forced marriages and child marriages, rapport från Rosmarie Zapfl-Helbling (Schweiz, PPE/CD), föredragande för den

(tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 10590](#) (Ej översatt till svenska).

[Resolution 1327 \(2003\)](#) on so-called "honour crimes", rapport från Ann Cryer (Förenade kungariket, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 9720](#) (Ej översatt till svenska).

[Rekommendation 1582 \(2002\)](#) on domestic violence against women, rapport från Olga Keltošová (Slovakien, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 9525](#) (Ej översatt till svenska).

[Resolution 1247 \(2001\)](#) on female genital mutilation, rapport från Ruth-Gaby Vermot-Mangold (Schweiz, SOC), föredragande för den (tidigare) kommittén för lika möjligheter för kvinnor och män, [Dok. 9076](#) (Ej översatt till svenska).

Viktiga rekommendationer och förklaringar från ministerkommittén om våld mot kvinnor och våld i hemmet (2000–2019)

[Reommendation CM/Rec\(2019\)1](#) of the Committee of Ministers to member States to prevent and combat sexism (Ej översatt till svenska)

[Declaration Decl\(13/09/2017\)](#) of the Committee of Ministers on the need to intensify the efforts to prevent and combat female genital mutilation and forced marriage in Europe (Ej översatt till svenska)

Europarådet [Recommendation CM/Rec\(2002\)5](#) of the Committee of Ministers to member states on the protection of women against violence (Ej översatt till svenska).

Andra verktyg och publikationer från Europarådet

Publikationer och faktablad om Istanbulkonventionen

[Questions and answers on the Istanbul Convention](#)

[General Leaflet on the Istanbul Convention](#) (Ej översatt till svenska).

[Broschyr om övervakningsmekanismen](#)

[Istanbul Convention: A global tool to prevent and combat violence against women and girls](#) (Ej översatt till svenska)

[Combating violence against women: minimum standards for support services](#) (Ej översatt till svenska).

Ensuring data collection and research on violence against women and domestic violence: Article 11 of the Istanbul Convention (2016) (Ej översatt till svenska).

Preventing violence against women: Article 12 of the Istanbul Convention (2014) (Ej översatt till svenska)

Raising awareness of violence against women: Article 13 of the Istanbul Convention (2014) (Ej översatt till svenska).

Domestic and sexual violence perpetrator programmes: Article 16 of the Istanbul Convention (2015) (Ej översatt till svenska).

Encouraging the participation of the private sector and the media in the prevention of violence against women and domestic violence: Article 17 of the Istanbul Convention (2016) (Ej översatt till svenska).

Emergency barring orders in situations of domestic violence: Article 52 of the Istanbul Convention (2017) (Ej översatt till svenska).

HELP online course for legal professionals on Violence against Women and Domestic Violence (2017)

Implementing Article 10 of the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence – establishing national co-ordinating bodies (2016) (Ej översatt till svenska)

Improving the effectiveness of law enforcement and justice officers in combating violence against women and domestic violence (2016) (Ej översatt till svenska).

Training of Trainers Manual: Effective Multi-agency Co-operation for Preventing and Combating Domestic Violence (2015) (Ej översatt till svenska).

Tematiska faktablad

Factsheet on the Istanbul Convention (2018) (Ej översatt till svenska).

12 steps to comply with the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Ej översatt till svenska).

Children's rights Stalking (Ej översatt till svenska)

Protecting migrant women, refugee women, and women asylum seekers from gender-based violence (Ej översatt till svenska)

Crimes committed in the name of so-called "honour" Female genital mutilation (Ej översatt till svenska).

An instrument to promote greater equality between women and men (Ej översatt till svenska).

Övriga publikationer

Preventing and Combating Domestic Violence against Women: A learning resource for training law enforcement and justice officers (2016) (Ej översatt till svenska).

Combating violence against women: Stocktaking study on the measures and actions taken in Council of Europe member states (2006) (Ej översatt till svenska).

Regional Tools to Fight Violence Against Women – The Belém do Pará and Istanbul Conventions (2014) (Ej översatt till svenska).

Overview of Studies on the Costs of Violence against Women and Domestic Violence (2012, uppdaterad 2014) (Ej översatt till svenska).

Analytical study of the results of the 4th round of monitoring the implementation of Recommendation Rec(2002)5 on the protection of women against violence in Council of Europe member states (Ej översatt till svenska).

FN:s kvinnokommission, CSW 57 *Agreed Conclusions, Elimination and Prevention of all Forms of Violence against Women and Girls (2013)*, (Ej översatt till svenska).

Europarådets jämställdhetsstrategi 2018–2023 (2018)

Gender Equality and Women's Rights – Council of Europe Standards (2015) Council of Europe Gender Equality Glossary (2016) (tvåspråkigt dokument) (Ej översatt till svenska).

Report of the Council of Europe seminar on “Combating sexist hate speech” (februari 2016) (Ej översatt till svenska)

Background note on Sexist Hate Speech (2016) (Ej översatt till svenska)

Handbook on the implementation of Recommendation CM/Rec(2013)1 of the Committee of Ministers of the Council of Europe on gender equality and media (2015) (Ej översatt till svenska).

Gender equality and the media at national level – Compilation of good practices from member states (2014) (Ej översatt till svenska).

Media and the Image of Women – Report of the 1st Conference of the Council of Europe Network of National Focal Points on Gender Equality (2013) (Ej översatt till svenska).

Compilation of good practices from member states to reduce existing obstacles and facilitate women's access to justice (2015) (Ej översatt till svenska).

Gemensam studie från Interparlamentariska unionen och Europarådets parlamentariska församling, *Sexism, harassment and violence against women in parliaments in Europe (2018)* (Ej översatt till svenska).

Rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna om våld mot kvinnor och våld i hemmet

Tematiska faktablad med viktiga domar och beslut om

Våld mot kvinnor

Våld i hemmet

Reproduktiva rättigheter

Jämställdhet

Urval av internationella instrument

Hjälplinjer i Europa

En förteckning över relevanta hjälplinjer finns på www.coe.int/en/web/istanbul-convention/help-lines

Globala instrument

Förenta nationerna [Kvinnokonventionen](#) (CEDAW) (A/RES/34/180), och dess fakultativa protokoll, (A/RES/54/4)

General Recommendations on violence against women No. 19 (1992) (Supplement No. 38 (A/47/38)) and No. 35 (2017) (CEDAW/C/GC/35) antagna av kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor (CEDAW) (Ej översatta till svenska).

FN:s generalförsamling [Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor](#) (1993) (A/RES/48/104)

Förenta nationerna [Konventionen om barnets rättigheter](#) (A/RES/44/25) och dess fakultativa protokoll om [barnets rättigheter vid indragning av barn i väpnade konflikter](#) och om [försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi](#) (A/RES/54/263)

Regionala instrument

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet ([Istanbulkonventionen](#)) CETS Nr. 210 (2011) and [förklarande rapport](#)

Interamerikanska konventionen om att förebygga, bestraffa och utrota våld mot kvinnor ([Belem do Pará-konventionen](#)) (1994)

Protokoll till den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter om afrikanska kvinnors rättigheter ([Maputo-protokollet](#)) (2003)

Andra användbara länkar

Regionala

Europaparlamentet: www.europarl.europa.eu/portal/sv

Natos parlamentariska församling: www.nato-pa.int

OSSE:s parlamentariska församling www.oscepa.org

OECD:s globala parlamentariska nätverk www.oecd.org/parliamentarians

ParlAmericas: www.parlamericas.org/en

Parlamentariska församlingen – union för Medelhavsområdet: www.paufm.org

Assemblée parlementaire de la Francophonie: www.apf.francophonie.org
(endast på franska)

Interparlamentarisk församling för medlemsnationerna i Oberoende staters samväld: www.iacis.ru/eng

Mercosur-parlament: www.parlamentomercosur.org (endast på spanska eller portugisiska)

Centralamerikanskt parlament: www.parlacen.int (endast på spanska)

East African Legislative Assembly: www.eala.org

Internationella

Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter - samarbete mellan globala och regionala mekanismer för kvinnors rättigheter, [Plattformen för oberoende internationella och regionala mekanismer för våld mot kvinnor och kvinnors rättigheter](#)

Interparlamentariska unionen: www.ipu.org

Världsbankens och Internationella valutafondens parlamentariska nätverk: www.parlnet.org

Våld mot kvinnor är en kränkning av de mänskliga rättigheterna och en form av diskriminering av kvinnor. Istanbulkonventionen syftar till att förebygga våld, skydda offer och lagföra förövare genom en omfattande uppsättning politiska åtgärder och insatser. Den syftar till att bidra till att undanröja alla former av diskriminering av kvinnor, främja materiell jämställdhet mellan kvinnor och män och främja internationellt samarbete i syfte att undanröja våld mot kvinnor och våld i hemmet.

www.coe.int

Europarådet är kontinentens ledande människorättsorganisation. Den omfattar 47 medlemsstater, däribland alla medlemmar i Europeiska unionen. Samtliga medlemsstater har undertecknat Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, ett fördrag som utformats för att skydda de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna övervakar genomförandet av konventionen i medlemsstaterna.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE